

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2022 ජනවාරි 20/01/14
 අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2022 පෙබරවාරි

භෞතික විද්‍යාව I
 Physics I

13 ශ්‍රේණිය

පැය දෙකයි
 Two hours

සැලකිය යුතුයි :

- * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටු 12 කින් යුක්ත වන අතර ප්‍රශ්න 50 කින් සමන්විත වේ.
- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට උත්තර සපයන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබේ නම ලියන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති අනෙක් උපදෙස් ද සැලකිලිමත් ව කියවන්න.
- * 1 සිට 50 තෙක් වූ එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරුවලින් නිවැරදි හෝ ඉතාමත් ගැළපෙන හෝ පිළිතුර තෝරාගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.

ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නො ලැබේ.

$(g = 10 \text{ N kg}^{-1})$

01. ද්‍රව්‍යවිතා සංගුණකයේ ඒකක වනුයේ,

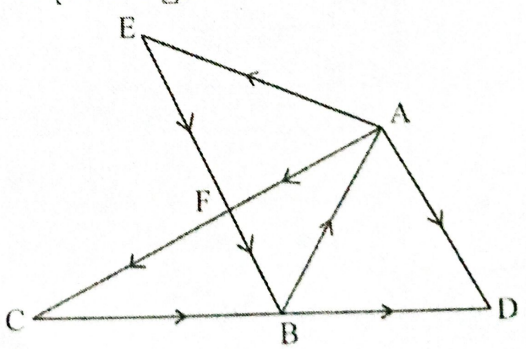
- (1) Pas (2) $\text{Ns}^{-1}\text{m}^{-2}$ (3) Nsm^{-1}
 (4) Pas^{-1} (5) Nsm^2

02. තෝලමානයක වෘත්තාකාර පරිමානය සමඟ කොටස් n ප්‍රමාණයක් ඇත. අන්තරාලය mm වලින් d නම් කුඩාම මිනුම cm වලින් සොයන්න.

- (1) 0.01 cm (2) $d/10$ (3) $d/10n$
 (4) $10d/n$ (5) d/n

03. පහත පෙන්වා ඇති දෛශික රූප සටහනේ සම්ප්‍රයුක්ත දෛශිකය වනුයේ,

- (1) \overline{AB}
 (2) $2 \overline{AD}$
 (3) $3 \overline{BA}$
 (4) $3 \overline{AD}$
 (5) $2 \overline{BD}$

04. විදුරු රසදිය උෂ්ණත්වමානයක් සම්බන්ධ පහත ප්‍රකාශනවලින් සත්‍ය වන්නේ කුමක්ද?

- (A) කේශික සිඳුරේ අභ්‍යන්තර අරය අඩු කිරීමෙන් එහි සංවේදීතාවය වැඩි කළ හැක.
 (B) විදුරු බල්බයේ පරිමාව වැඩි කිරීමෙන් එහි සංවේදීතාවය වැඩි කළ හැක.
 (C) කේශික සිඳුරේ දිග වැඩි කිරීමෙන් එහි සංවේදීතාවය වැඩි කළ හැක.
- (1) සියල්ලම. (2) (A) හා (B) පමණි. (3) (B) හා (C) පමණි.
 (4) (A) පමණි. (5) සියල්ලම නොවේ.

භෞතික විද්‍යාව I

05. ඔරලෝසුවක කප්පර කටුළුව, මිනිත්තු කටුළුව, පැය කටුළුව කෝණික ප්‍රවේග අතර අනුපාතය, (3) 720 : 60 : 1

- (1) 60 : 12 : 1
- (2) 24 : 12 : 1
- (3) 720 : 12 : 1
- (4) 60 : 24 : 1

06. A සන්නායක ගෝලීය කබොලක් කුළු පරිවාරක හන්කුඩකින් ආරෝපිත B සන්නායක ගෝලයක් එහි නොතැවෙන පරිදි එල්වා ඇත. දැන් B ගෝලය A හි අභ්‍යන්තර පෘෂ්ඨයේ ස්පර්ශ කළවිට,

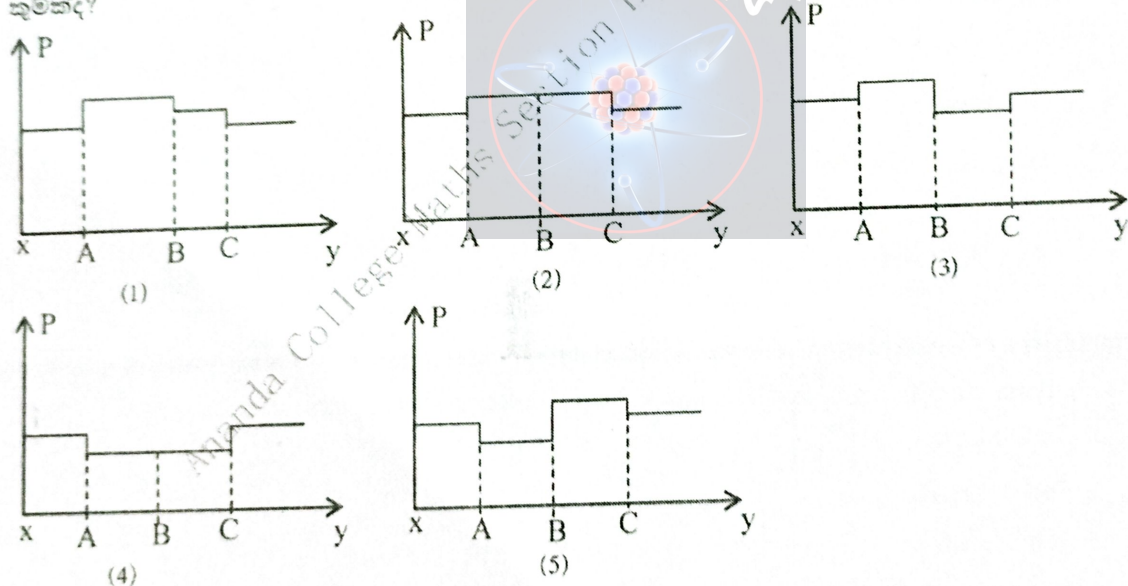
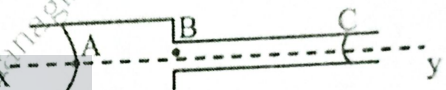
- (A) B හි ආරෝපණයෙන් කොටසක් A වත් ඉතිරිය B තුළත් පවතී.
- (B) B හි ආරෝපණය මුළුමනින්ම A ගේ බාහිර පෘෂ්ඨය මත පැතිරේ.
- (C) A කුළු සෑම තැනකම විභවය ඉතා වේ.

- (1) (A) පමණි.
- (2) (B) පමණි.
- (3) (A) හා (C) පමණි.
- (4) (B) හා (C) පමණි.
- (5) මින් කිසිවක් නොවේ.

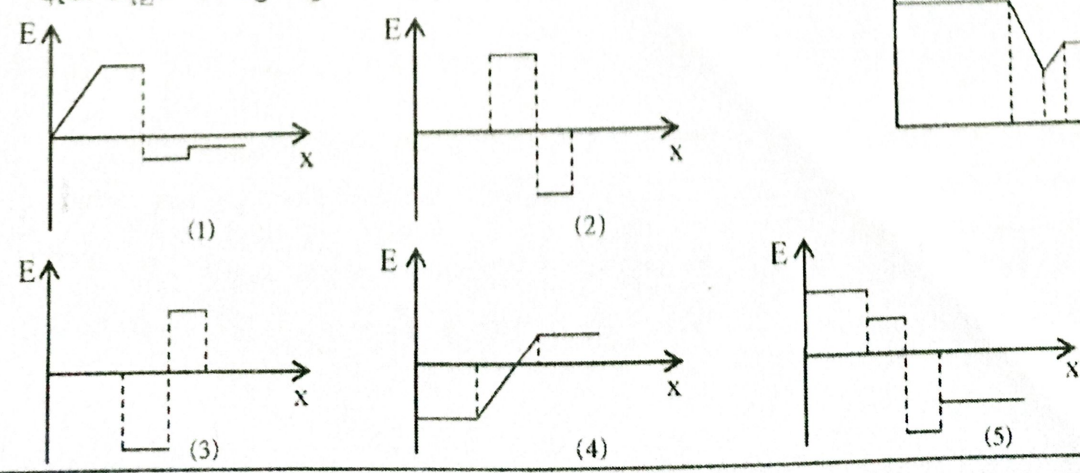
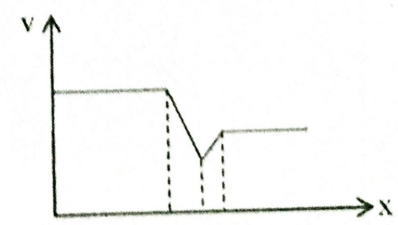
07. 0°C වේ පවතින අයිස්වලින් සමන්විත 1 l ක ජල බෝතලයක් සම්පූර්ණයෙන් පිරී ඇත. එය 0°C ජලය බවට පත් වූ විට නිස් අවකාශයේ පරිමාව කොපමණද?

- (අයිස්වල ඝනත්වය 900 kg m^{-3} , ජලයේ ඝනත්වය 1000 kg m^{-3})
- (1) 1 cm^3
 - (2) 10 cm^3
 - (3) 100 cm^3
 - (4) 0.1 cm^3
 - (5) 20 cm^3

08. හරස්කඩ අරය වෙනස් කේෂික නල දෙකක් එකිනෙක සම්බන්ධ කර ජල ස්පර්ශකර් රඳවා ඇත. x සිට y දක්වා පීඩනය විචලනය වන ආකාරය පෙන්වන ප්‍රස්ථාරය කුමක්ද?

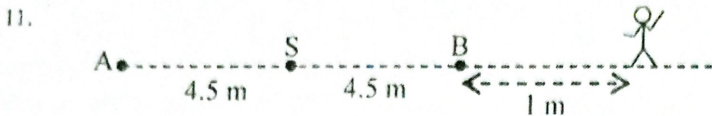

09. x දිශාව ඔස්සේ විද්‍යුත් විභවය වෙනස් වන ආකාරය ප්‍රස්ථාරයේ පෙන්වා ඇත. විද්‍යුත් ක්ෂේත්‍ර නිව්‍ර්තාවය (E) වෙනස් වන ආකාරය කුමක්ද?

10. කම්බි රාමුවක් තුළ යංචාපාංකය y වන රබර් මුදුවක් ඇතුළත හා පිටත සබන් පටලයක් ආධාරයෙන් සමතුලිතව රඳවා ඇත. රබර් මුදුවේ හරස්කඩ a වන අතර ඇතුළත පුඩුව බිඳ දැමූ විට පුඩුවේ අරය R_1 සිට R_2 දක්වා වැඩි විය. සබන්වල පෘෂ්ඨික ආතතිය T නම්,

(1) $T = \frac{2R_1R_2ay}{(R_1 + R_2)}$ (2) $T = \frac{2R_1R_2ay}{R_2 - R_1}$ (3) $T = \frac{ay(R_2 - R_1)}{2R_1R_2}$
 (4) $T = \frac{a(R_2 - R_1)y}{2(R_2 + R_1)}$ (5) $T = \frac{ayR_1R_2}{2(R_1 - R_2)}$

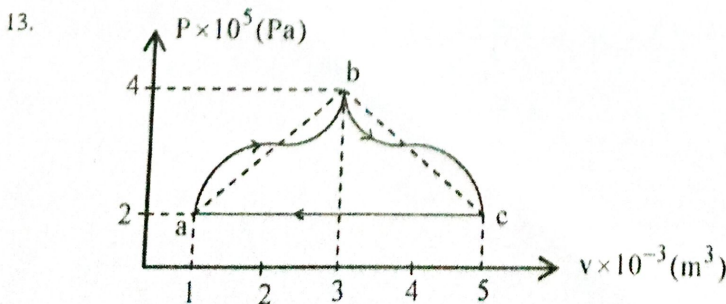
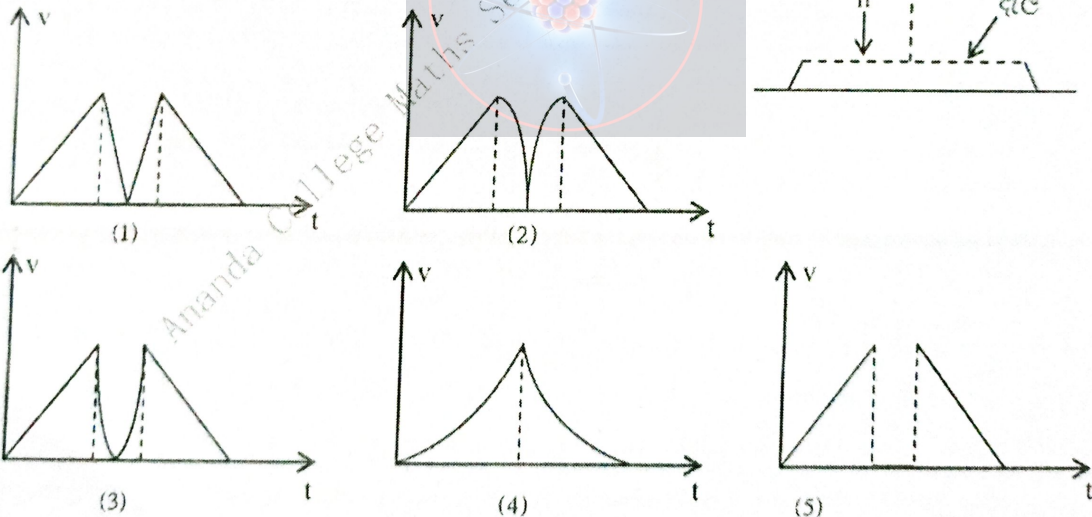
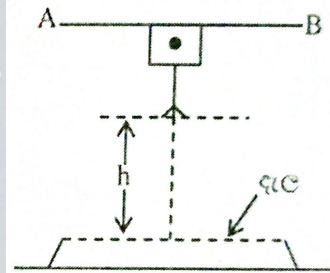

S නම් ධ්වනි ප්‍රභවයක් A හා B අතර විස්ථාරය 4.5 m වන සරල අනුවර්තී චලිතයක යෙදේ. B ට 1 m දුරින් අවල නිවික්ෂකයෙක් සිටියි. ප්‍රභවය B ට ළඟා වූ විට මිනිසාගේ ධ්වනි තීව්‍රතා මට්ටම 60 dB

නම් ප්‍රභවය A ට ළඟා වූ විට මිනිසාට ඇසෙන තීව්‍රතා මට්ටම වනුයේ, ($I_0 = 10^{-12} \text{ Wm}^{-2}$)

- (1) 60 dB (2) 55 dB (3) 50 dB
 (4) 40 dB (5) 30 dB

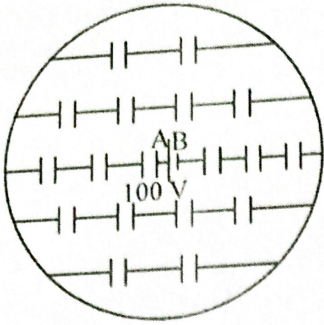
12. රූපයේ දැක්වෙන්නේ සර්කස් ක්‍රීඩකයකු දැලෙහි සිට h උසකින් පිහිටි ස්ථානයක සිට දැලට පතිත ආකාරයයි. ඔහු දැලේ පතිත වීමෙන් පසුව AB දණ්ඩ නැවත අල්ලා ගනී. ඔහුගේ චලිතය සඳහා නිවැරදි වේගය (v), කාලය (t) ප්‍රස්තාරය වන්නේ, (පහළට මිනුම් ධන ලෙස සලකන්න.)

- ඉහත a b c a චක්‍රීය මාර්ගය ඔස්සේ සිදුවන තාපගතික ක්‍රියාවලියකදී කරන ලද සමල කාර්යය වන්නේ,
 (1) 100 J (2) 200 J (3) 400 J
 (4) 400 J වඩා ස්වල්පයක් අඩුය. (5) 400 J වඩා ස්වල්පයක් වැඩිය.

භෞතික විද්‍යාව I

14.

ධාරිතාව $144 \mu\text{F}$ බැගින් වන ධාරිත්‍රක 18 ක් මෙම රූපයේ පරිදි වාන්තාකාර කම්බි රාමුවකට සම්බන්ධ කර ඇත. කෝෂයේ විද්‍යුත් ගාමක බලය 100 V නම් A හා B අතර සමක ධාරිතාව සහ මුළු ආරෝපනය සොයන්න.

- (1) $24 \mu\text{F}, 2.4 \text{ mC}$
- (2) $24 \mu\text{F}, 24 \text{ mC}$
- (3) $144 \mu\text{F}, 144 \text{ mC}$
- (4) $72 \mu\text{F}, 36 \text{ mC}$
- (5) $144 \mu\text{F}, 0 \text{ mC}$

15.

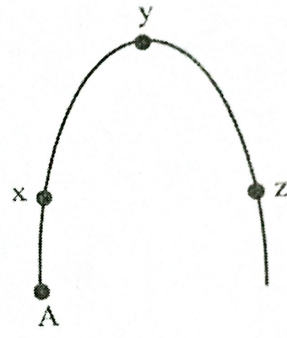
කාමරයක සාපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාවය 80% ක් වේ. ජල වාෂ්ප 0.1 kg ක ප්‍රමාණයක් කාමරයෙන් ඉවත් කළ විට නව සාපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාවය 60% ක් විය. සාපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාවය 35% බවට පත් කිරීමට ඉවත් කළ යුතු ජල අමතර වාෂ්ප ස්කන්ධය වන්නේ,

- (1) 0.5 kg
- (2) 0.175 kg
- (3) 0.125 kg
- (4) 0.1 kg
- (5) 0.3 kg

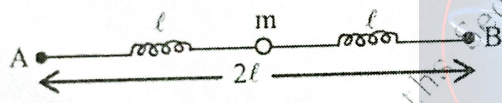
16.

කාලය $t = 0$ දී A හිදී ප්‍රක්ෂිප්තයක් ඉවත්ගත වේ. වායු ප්‍රතිරෝධය නොමැති නම් x, y, z යන ස්ථාන තුනේදී නොවෙනස්ව පවතින භෞතික රාශිය වන්නේ,

- (1) ගම්‍යතාවය
- (2) වාලක ශක්තිය
- (3) සම්ප්‍රසුක්ත බලය
- (4) ප්‍රවේගය
- (5) විභව ශක්තිය

17.

දුනු නියතය k වන සමාන දුනු දෙකක් $AB = 2l$ පරතරයකින් ඇත. මුළු දිග $4l$ වන තෙක් අවල ලක්ෂ්‍ය දෙකකට ගැටලොසා m ස්කන්ධය දුනුවලට සමාන්තර දිශාවක් ඔස්සේ සරල අනුවර්තීය චලිතයකට භාජනය කරන ලදී. ආවර්ත කාලය t නම්,

- (1) $2\pi\sqrt{\frac{2m}{k}}$
- (2) $2\pi\sqrt{\frac{m}{k}}$
- (3) $\frac{\pi}{2}\sqrt{\frac{m}{k}}$
- (4) $\pi\sqrt{\frac{2m}{k}}$
- (5) $\pi\sqrt{\frac{m}{2k}}$

18.

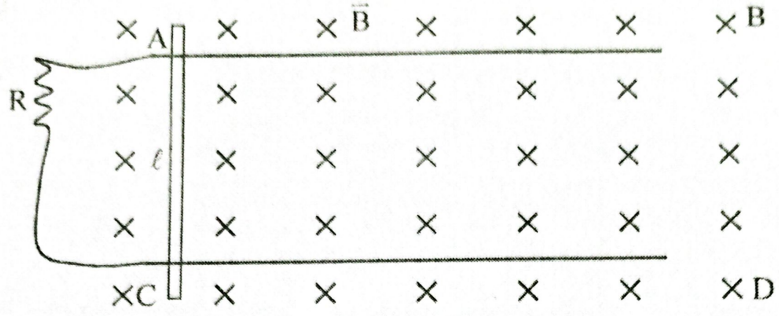
ප්‍රකාශ විද්‍යුත් ආවරණය පිළිබඳ පහත සඳහන් ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කර ඇත.

- A - ලෝහ තහඩුවක් මත පහතය වන ෆෝටෝනවල ශක්තිය සම්පූර්ණයෙන් ඉලෙක්ට්‍රෝනවල වාලක ශක්තිය ලබාදීමට වැය වේ.
- B - යම් පෝටෝනයක් සතු මුළු ශක්තිය ඉලෙක්ට්‍රෝන ගැලවීමට පමණක් වැය වේ නම් එම ශක්තිය කාර්යය ශ්‍රිතයට සමාන නොවේ.
- C - කාර්යය ශ්‍රිතයට වඩා වැඩි ශක්තියක් ඇති ෆෝටෝනයක් ලෝහ පෘෂ්ඨයක් මත පහතය වේ නම් ලෝහ පෘෂ්ඨයෙන් ඉලෙක්ට්‍රෝන ඉවත් වේ.

- ඉහත ප්‍රකාශවලින් සත්‍ය වන්නේ,
- (1) A පමණි.
 - (2) B පමණි.
 - (3) C පමණි.
 - (4) C හා B පමණි.
 - (5) A, B, C සියල්ලම.

19. වට 250 ක් ඇති වර්ගඵලය 0.2 m^2 වන වෘත්තාකාර දඟරයක තලයට ලම්බකව ඒකාකාර චුම්බක ක්ෂේත්‍රයක් එල්ල කර ඇත. 0.25 s ක කාලයක් තුළ චුම්බක භ්‍රාව ඝනත්වය 0.01 T සිට 0.06 T දක්වා වැඩිකළ විට දඟරයේ සාමාන්‍ය ප්‍රේරිත විද්‍යුත් ගාමක බලය වන්නේ,
 (1) 0.04 V (2) 0.01 V (3) 2.5 V (4) 10 V (5) 50 V

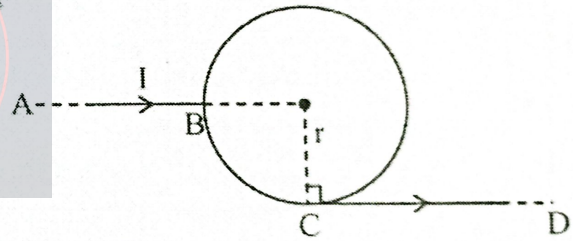
20.

AB හා CD සිහින් සුමට තිරස් පිලි 2 ක් මත ප්‍රතිරෝධය නොගැණිය හැකි තරම් වූ සන්නායක දණ්ඩක් ලම්බකව තබා ඇත. AB හා CD දඟර පරතරය l වේ. B ඒකාකාර භ්‍රාව ඝනත්වයක් ඇති චුම්බක ක්ෂේත්‍රයක් සිරස් ලෙස පහළට ක්‍රියා කරයි. දණ්ඩ පිලි මත V ඒකාකාර ප්‍රවේගයෙන් ගමන් කරවීම සඳහා තිරස් දිශාවට දණ්ඩට ලබාදිය යුතු බලය වන්නේ, (R යනු ප්‍රතිරෝධයකි.)

- (1) $\frac{B^2 l^2 v}{R}$ (2) $\frac{Blv}{R}$ (3) $\frac{Bl^2 v}{R}$ (4) $\frac{Bl^2 v^2}{R}$ (5) $\frac{Blv^2}{R}$

21. රූපයේ දැක්වෙන පරිදි අරය r වන වෘත්තාකාර පුඩුවකට ඉතා දිග AB හා CD කම්බි කොටස් දෙකක් සම්බන්ධ කර ඇත. සියලු කම්බි කොටස්වල ඒකක දිගක ප්‍රතිරෝධය නියත වේ. AB හරහා I ධාරාවක් ගමන් කරන විට දඟරයේ කේන්ද්‍රයේ චුම්බක භ්‍රාව ඝනත්වය වනුයේ,

- (1) $\frac{\mu_0 I}{4\pi r}$ (2) $\frac{\mu_0 I}{4r} \left(3 + \frac{1}{\pi} \right)$ (3) $\frac{\mu_0 I}{4r} \left[\frac{3}{4} + \frac{1}{\pi} \right]$
 (4) $\frac{\mu_0 I}{2\pi r}$ (5) $\frac{\mu_0 I}{8r} \left(3 - \frac{2}{\pi} \right)$

22. සංවෘත හා විවෘත නළවල ඇතිවන කම්පන විධි පිළිබඳ පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සලකන්න.
 (A) සංවෘත නළයක ඇතිවන ස්ථාවර තරංග ආකෘතියේ ප්‍රසංචාද අංකය තරංගයේ අර්ධ පුඩු යුගල් සංඛ්‍යාවට සමාන වේ.
 (B) දෙකෙළවරට විවෘත නළයක වාත කඳක් මූලිකතානයෙන් කම්පනය වන සංඛ්‍යාතය එම නළයේ අර්ධයක් ජලය තුළ සිරස්ව ගිල් වූ විට ඉතිරි අර්ධයේ වාත කඳ මූලිකතානයෙන් කම්පනය වන සංඛ්‍යාතයට සමාන වේ.
 (C) මූලිකතානයෙන් කම්පනය වන සංවෘත නළයකට ඝනත්වය අඩු වායුවක් පිරවූ විට නව කම්පන සංඛ්‍යාතය මුල් අගයට වඩා වැඩි වේ.

මින් සත්‍ය වන්නේ,

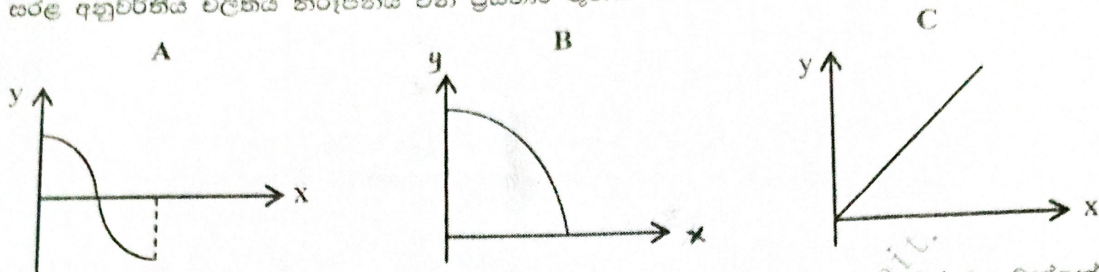
- (1) (A) පමණි. (2) (B) පමණි. (3) (A) හා (B) පමණි.
 (4) (B) හා (C) පමණි. (5) (A), (B), (C) සියල්ලම.

භෞතික විද්‍යාව I

23. ජල මට්ටම වෙනස් කළහැකි තලයක් භාවිතයෙන් සංඛ්‍යාතය නොදන්නා සරසුලන සංඛ්‍යාතය සෙවීමේදී ජල මට්ටමෙහි පාඨාංකයන් පිළිවෙලින් 22 cm හා 77 cm වනවිට සරසුල සමග අනුයාත අනුනාද අවස්ථාවන් ලබාගත හැකිවිය. වාතයේ ධ්වනි තරංග ප්‍රවේගය 330 ms^{-1} නම් සරසුලේ සංඛ්‍යාතය සොයන්න.

- (1) 150 Hz (2) 300 Hz (3) 450 Hz
 (4) 512 Hz (5) 600 Hz

24. සරල අනුවර්තීය චලිතය නිරූපනය වන ප්‍රස්ථාර තුනක් පහත A, B හා C මගින් දැක්වේ.

x - අක්ෂය හා y - අක්ෂය නිවැරදිව නිරූපනය කරන භෞතික රාශි අඩංගු වරණය වන්නේ,

	A	B	C
(1)	x - කාලය, y - ත්වරණය	x - විස්ථාපනය, y - විභව ශක්තිය	x - විස්ථාපනය, y - ත්වරණය
(2)	x - කාලය, y - විස්ථාපනය	x - කාලය, y - ත්වරණය	x - විස්ථාපනය, y - බලය
(3)	x - කාලය, y - ප්‍රවේගය	x - විස්ථාපනය, y - චාලක ශක්තිය	x - ස්කන්ධය, y - (ආවර්ත කාලය) ²
(4)	x - විස්ථාපනය, y - ප්‍රවේගය	x - කාලය, y - ගම්‍යතාවය	x - විස්ථාපනය, y - (ආවර්ත කාලය) ²
(5)	x - කාලය y - විභව ශක්තිය	x - විස්ථාපනය, y - ගම්‍යතාවය	x - කාලය, y - (ප්‍රවේගය) ²

25. ධ්වනි ප්‍රභවයකට කිසියම් දුරක් ඇතිව සිටින මිනිසෙකු ප්‍රභවය දෙසට 50 m දුරක් ගමන් කිරීමේදී ධ්වනි නිමුණාවය හතර ගුණයක් වන බව නිරීක්ෂණය විය. ඔහුගේ මුල් පිහිටීමට ධ්වනි ප්‍රභවයේ සිට ඇති දුර වනුයේ,

- (1) 70 m (2) 100 m (3) 125 m (4) 140 m (5) 175 m

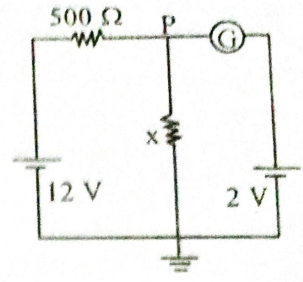
26. ${}^A_Z X$ නම් මාතෘ නූක්ලීඩයකින් α අංශු තුනක් හා β අංශු දෙකක් පිටවීමෙන් ${}^{A_0}_{Z_0} X$ දුහිතෘ නූක්ලීඩයක් ලැබේ නම් සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාව පහත දැක්වේ.

A, A₀, Z, Z₀ නිවැරදිව පෙන්වන අවස්ථාව කුමක්ද?

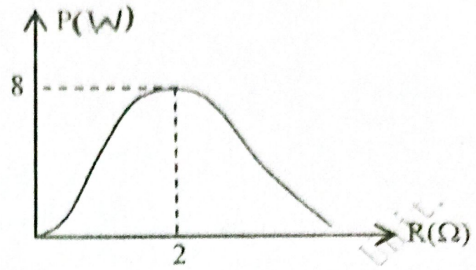
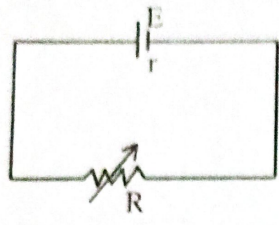
	A	A ₀	Z	Z ₀
(1)	226	238	94	94
(2)	238	226	94	94
(3)	238	226	94	90
(4)	238	226	94	96
(5)	226	238	94	96

27. රූපයේ දක්වා ඇති පරිපථයේ G ගැල්වනෝමීටරයේ පාඨාංකය යුක්ත වෙයි. 12 V බැටරිය නොසලකා හැරිය හැකි අභ්‍යන්තර ප්‍රතිරෝධයකින් යුක්ත නම්, පරිපථයේ ගලන ධාරාව හා x ප්‍රතිරෝධයේ අගය කොපමණද?

- (1) 100 mA, 20 Ω
- (2) 20 mA, 200 Ω
- (3) 20 mA, 100 Ω
- (4) 28 mA, 1000 Ω
- (5) 28 mA, 100 Ω

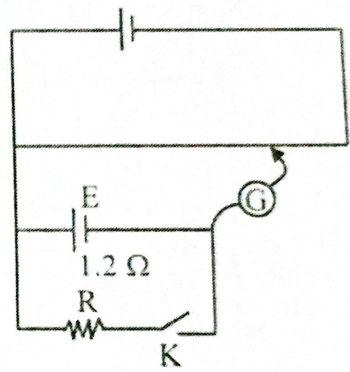
28.

R බාහිර ප්‍රතිරෝධය සමග එහි ක්ෂමතා උත්පර්යන්තය P ඉහත ප්‍රස්තාරයේ අනුව විචලනය විය. කෝණක විද්‍යුත් ගාමක බලය සහ අභ්‍යන්තර ප්‍රතිරෝධය පිළිවෙලින්.

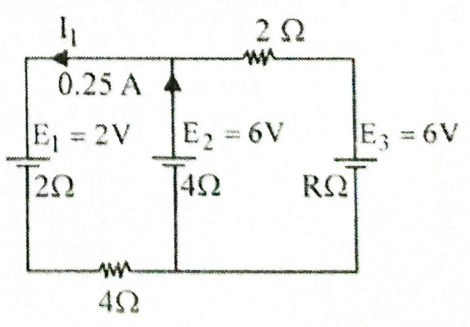
- (1) 16 V, 2 Ω
- (2) 8 V, 2 Ω
- (3) 4 V, 4 Ω
- (4) 8 V, 4 Ω
- (5) 4 V, 1 Ω

29. රූපයේ දක්වා ඇති විභවමාන පරිපථයේදී K යතුර විවෘත වීම ලැබෙන සංකුලන දිග 112 cm විය. K යතුර වැසවීම ලැබෙන සංකුලන දිග 100 cm වූයේ නම්, E කෝෂයේ අභ්‍යන්තර ප්‍රතිරෝධය 1.2 Ω නම් R ප්‍රතිරෝධයේ අගය කොපමණද?

- (1) 10 Ω
- (2) 20 Ω
- (3) 5 Ω
- (4) 16.67 Ω
- (5) 15 Ω

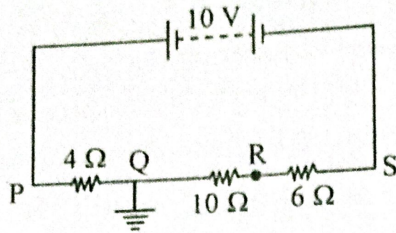
30. රූපයේ දක්වා ඇති පරිපථයේ E₁, E₂, E₃ යන කෝෂයන්ගේ විද්‍යුත්ගාමක බලයන් පිළිවෙලින් 2 V, 6 V සහ 6 V වන අතර ඒවායේ අභ්‍යන්තර ප්‍රතිරෝධ පිළිවෙලින් 2 Ω, 4 Ω සහ R Ω වේ.

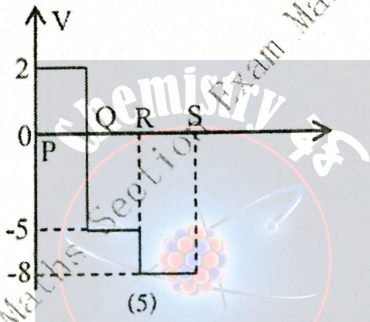
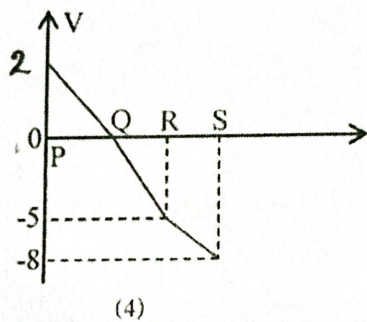
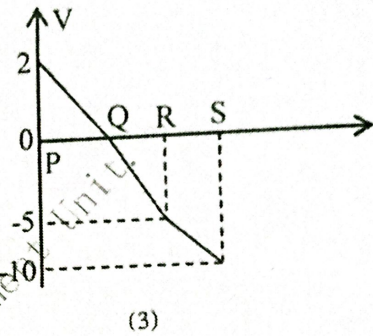
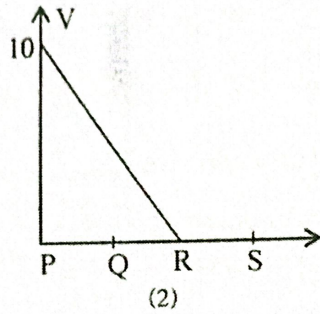
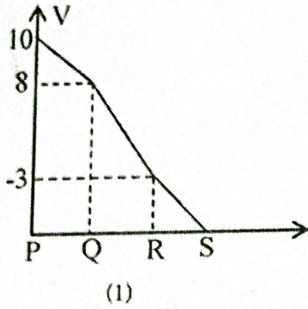
- E₁ කෝෂයට සපයන ධාරාව I₁ කොපමණද?
- E₂ කෝෂයෙන් සපයන ධාරාව 0.25 A වේ.
- (1) 0.25 A
 - (2) 0.75 A
 - (3) 0.60 A
 - (4) 0.50 A
 - (5) 0.80 A

භෞතික විද්‍යාව I

31.

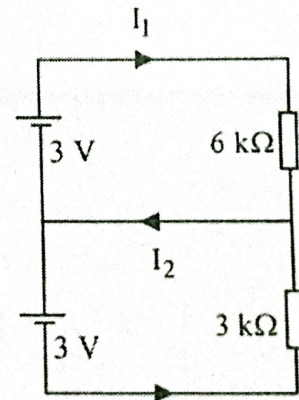

පරිපථයේ දැක්වෙන්නේ 4 Ω, 10 Ω හා 6 Ω ප්‍රතිරෝධ තුනකට 10 V නියත විභව අන්තරයක් සපයා ඇති ආකාරය Q ලක්ෂ්‍යය භූගත කර ඇත. කවර ප්‍රස්ථාරය මගින් ප්‍රතිරෝධය හරහා විභවය වෙනස් වීම නිවැරදිව දක්වයිද?

32. මෙම පරිපථයේ පරිදි 3 V කෝෂ දෙකක් 6 kΩ හා 3 kΩ ප්‍රතිරෝධ දෙකකට සම්බන්ධ කර ඇත. I₁ හා I₂ ප්‍රතිරෝධ දෙක හරහා මුළු විභව අන්තරය V නිවැරදිව ප්‍රකාශ කරන්නේ පහත කවරක් මගින්ද?

	I ₁ (mA)	I ₂ (mA)	V (Volt)
(1)	0.5	0.5	6
(2)	0.5	0.5	0
(3)	0.5	1.5	0
(4)	0.5	1.5	6
(5)	0	0	0

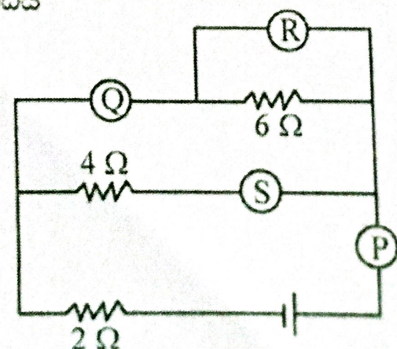

33. විද්‍යුත් පරිපථයේ P, Q, R, S මගින් දක්වා ඇත්තේ අභ්‍යන්තර ප්‍රතිරෝධය 12 Ω බැගින් මූ ඇමීටර හතරකි.

- (A) Q හා S හි පෙන්නුම් අගයන් සමාන වේ.
- (B) Q හි අගය R හි මෙන් තුන් ගුණයකි.
- (C) R හි අගය Q හා S හි අගයන්ගේ එකතුවට සමාන වේ.
- (D) P හි අගය Q, R, S හි අගයන්ගේ එකතුවට සමාන වේ.

මින් නිවැරදි වන්නේ,

- (1) A හා B (2) A හා C (3) A, B හා C
- (4) B හා C (5) සියල්ලම.

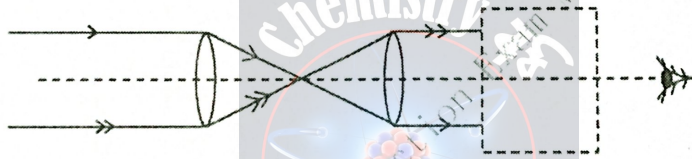
34. I_1 නිව්‍රතාවයක් හා I_2 නිව්‍රතාවයක් සහිත තරංග දෙකක් අධිස්ථාපනය වීමෙන් සෑදෙන සම්ප්‍රසන්න තරංගයේ උපරිම නිව්‍රතාවයට අදාළ විස්ථාරය 8 cm වන අතර අවම නිව්‍රතාවයට අදාළ විස්ථාරය 2 cm වේ. I_1 හා I_2 අතර අනුපාතය වන්නේ,

- (1) 8:2 (2) 16:4 (3) 25:9 (4) 5:3 (5) 4:1

35. අභිසාරී කාචයක් භාවිතයෙන් වස්තුවක තාත්වික ප්‍රතිබිම්බයක් නිරයක් මත ලබාගනී. වස්තුව හා නිරය අතර දුර නොවෙනස්ව පවතින ආකාරයට කාචය d දුරක් විස්ථාපනය කිරීමෙන් නැවත නිරය මත තාත්වික ප්‍රතිබිම්බයක් ලබාගනී. අවස්ථා දෙකේදී ප්‍රතිබිම්බවල රේඛීය විශාලනයන් පිළිවෙලින් m_1 හා m_2 වේ. කාචයේ නාභි දුර වන්නේ,

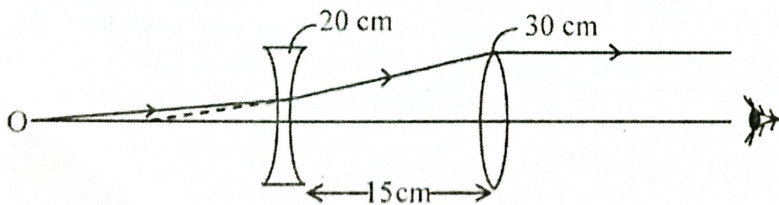
- (1) $\frac{d}{(m_1 - m_2)^2}$ (2) $\frac{d}{(m_1 + m_2)^2}$ (3) $\frac{d}{m_1 + m_2}$
 (4) $\frac{dm_1 m_2}{(m_1 + m_2)}$ (5) $\frac{d}{m_1 - m_2}$

36. නක්ෂත්‍ර දුරේක්ෂයක සාමාන්‍ය සිරුමාරු අවස්ථාවේදී නිරණ සටහනක් පහත රූපයේ දැක්වේ. නිරීක්ෂකයාට ලැබෙන ප්‍රතිබිම්බය උඩුකුරුව බලා ගැනීමට කඩඉරි ඇඳි ප්‍රදේශය තුළ සාප්පකෝණ සමඳ්විපාද වීදුරු ප්‍රිස්මයක් තැබිය යුතුය. ප්‍රිස්මය තැබිය හැකි නිවැරදි ආකාරය වන්නේ,

- (1) (2) (3) (4) (5)

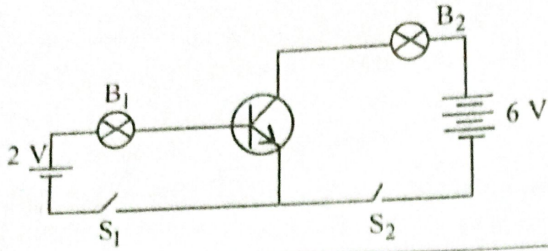
37. නාභිදුර 20 cm වන අවතල කාචයක් හා සමාක්ෂ වන පරිදි නාභිදුර 30 cm වන උත්තල කාචයක් 15 cm දුරින් තබා අවතල කාචය ඉදිරියේ වස්තුවක් තැබීමෙන් අවසාන ප්‍රතිබිම්බය අනන්තයේදී සෑදේ. මෙසේ අවසාන ප්‍රතිබිම්බය අනන්තයේ සෑදීම සඳහා වස්තුව තැබිය යුත්තේ උත්තල කාචයට කොපමණ දුරින්ද?

- (1) 75 cm (2) 60 cm (3) 30 cm (4) 45 cm (5) 90 cm

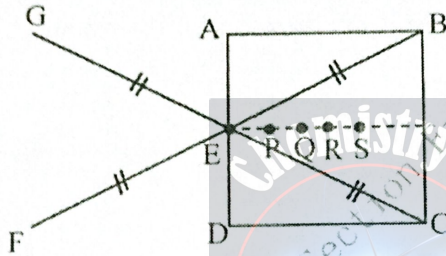
මෙම npn සිලිකන් ට්‍රාන්සිස්ටරයේ ස්විච්ච තත්ත්ව සහ බලබ තත්ත්වවලට අනුව පහත දී ඇති වගුවෙහි අසත්‍ය වරණය තෝරන්න.

38.

	ස්විච්ච තත්ත්ව		බලබ තත්ත්ව	
	S ₁	S ₂	B ₁	B ₂
(1)	විවෘත	විවෘත	නොදැල්වේ.	නොදැල්වේ.
(2)	විවෘත	සංවෘත	නොදැල්වේ.	දැල්වේ.
(3)	සංවෘත	විවෘත	දැල්වේ.	නොදැල්වේ.
(4)	විවෘත	සංවෘත	නොදැල්වේ.	නොදැල්වේ.
(5)	සංවෘත	සංවෘත	දැල්වේ.	දැල්වේ.

39. පහත රූපයේ දැක්වෙන්නේ ඒකාකාර හරස්කඩක් සහිත කම්බිවලින් සාදන ලද සැකිල්ලකි.

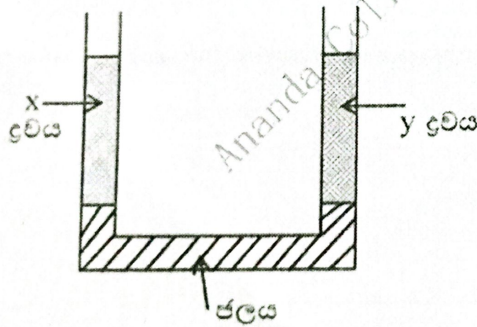

මෙහි $AB = BC = CD = DA$ සහ $BE = EF = EG = EC$ වේ.

ඉරූත්ව කේන්ද්‍රයේ පිහිටීම වනුයේ,

- (1) E (2) P (3) Q (4) R (5) S

40.

මෙම U නලයට පළමුව ජලය දමා ඉන්පසු එහි වම් බාහුවට 800 kg m^{-3} ධූ x ද්‍රවය 15 cm උසකට පුරවා දකුණු පසට සන්නත්වය 400 kg m^{-3} ධූ y ද්‍රවය පුරවා ඇත. ද්‍රව දෙකෙහිම ඉහළට මට්ටම එකිනෙක සමාන වේ. හදිසියේ වම්පස නලයේ ඉහළ ද්‍රව මට්ටමට 3 cm පහළින් ආරම්භව ඉහළට ඇතිවූ පැල්මකින් ද්‍රවය පිටතට කාන්දුවිය. පද්ධතිය නැවතත් සමතුලිත වූ විට අතුරු මුහුණතේ විස්ථාපනය කොපමණද?

- (1) 2 cm (2) 5 cm (3) 6 cm (4) 7.5 cm (5) 0

41. නිරස් තලයක චලනය වන අංශුවක විස්ථාපනය (s) ප්‍රවේගය (v), ත්වරණය (a), කාලය (t) සමග විචලනය වන ආකාරය පහත සමීකරණවලින් නිරූපණය වේ.

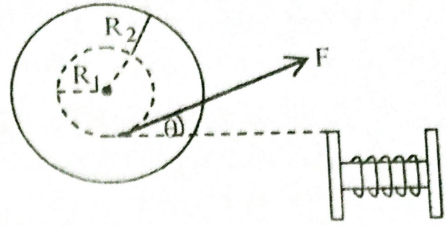
$$s = \alpha t^2 - \beta t^3 \quad v = 2\alpha t - 3\beta t^2 \quad a = 2\alpha - 6\beta t$$

මෙහි α, β නියත වේ. පහත ප්‍රකාශ සලකා බලන්න.

- (A) කාලය α/β විට අංශුව නැවත ආරම්භක පිහිටුමේ නවතී.
- (B) කාලය $\alpha/3\beta$ විට අංශු මත අසමතුලිත බලයක් ක්‍රියා නොකරයි.
- (C) අංශුවේ ආරම්භක ප්‍රවේගය ශුන්‍ය වූවත් ආරම්භක ත්වරණය ශුන්‍ය නොවේ.
- (D) කාලය $2\alpha/3\beta$ විට අංශුව නිශ්චල වේ.

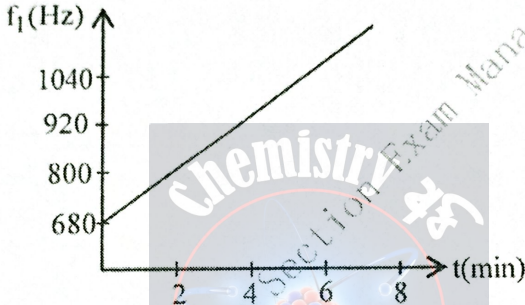
- (1) D, A පමණි (2) A හා B පමණි (3) B හා C පමණි
 (4) D, C පමණි (5) D, A, B, C සියල්ල.

42. රළු තිරස් තලයක තැබූ රෝදයක සැහැල්ලු තන්තුවක් මත තන්තුව මත විශාලත්වය F_1 වූ බලයක් යොදා ක්‍රමයෙන් 0 සිට θ කෝණය වැඩි කරන ලදී. එක් අවස්ථාවකදී රෝදය චලිත දිශාව වෙනස් කරන බව නිරීක්ෂණය විය. එම මොහොතේ සර්ෂණ බලය F_2 නම් එම මොහොතේ θ වන්නේ.

- (1) $\cos^{-1}\left(\frac{F_1}{F_2}\right)$ (2) $\cos^{-1}\left(\frac{R_2}{R_1}\right)$ (3) $\cos^{-1}\left(\frac{R_1}{R_2}\right)$
 (4) $\cos^{-1}\left(\frac{F_2}{F_1}\right)$ (5) $\cos^{-1}\left(\frac{F_1 R_1}{F_2 R_2}\right)$

43. නියත සංඛ්‍යාතයෙන් යුත් ධ්වනි තරංගයක් නිකුත් කරන ප්‍රභවයක් දෙසට නිරීක්ෂකයකු නිශ්චලතාවයේ සිට ඒකාකාර ත්වරණයෙන් ගමන් කරයි. නිරීක්ෂකයාගේ දෘශ්‍ය සංඛ්‍යාතය (f_1) කාලය (t), සමග විචලනය පහත ප්‍රස්ථාරයේ දැක්වේ.

චාතයේ ධ්වනි තරංග වේගය 340 ms^{-1} නම් නිරීක්ෂකයාගේ ත්වරණය වන්නේ,

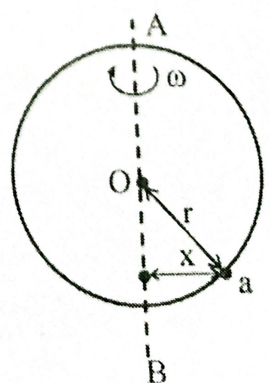
- (1) 0.5 ms^{-2} (2) 1 ms^{-2} (3) 1.5 ms^{-2}
 (4) 2 ms^{-2} (5) ප්‍රමාණවත් දත්ත නොමැති බැවින් ත්වරණය සෙවිය නොහැක.

44. මූලික අංශු සම්බන්ධව දක්වා ඇති මෙම රූප සටහනෙහි A හා B වලින් දක්වා ඇති ස්ථාන සඳහා පැවතිය යුතු මූලික අංශුන්ට අදාළ නිවැරදි අක්ෂර අන්තර්ගත වරණය වන්නේ,

ගර්මයෝන		
ක්වාක්ස්		
u	C	A
d	B	b

- (1) $A = u, B = b$
 (2) $A = \pi, B = e$
 (3) $A = e, B = \mu$
 (4) $A = t, B = S$
 (5) $A = \tau, B = e$

45. අරය r වූ පුමට වළල්ලක් කුළුන් a නම් කුඩා පබළුවක් යවා ඇත. වළල්ල එහි විෂ්කම්භයක් වන AB අක්ෂය වටා ω නියත කෝණික ප්‍රවේගයෙන් භ්‍රමණය කරන විට පබළුව කම්බි රාමුවට සාපේක්ෂව නිශ්චල වේ. AB අක්ෂයේ සිට පබළුවට ඇති තිරස් දුර x වන්නේ,

- (1) $\frac{\sqrt{rg}}{\omega}$ (2) $\frac{\sqrt{2rg}}{\omega}$ (3) $\sqrt{r^2 + \frac{g^2}{\omega^4}}$
 (4) $\sqrt{r^2 - \frac{g^2}{\omega^4}}$ (5) $\frac{rg}{\omega^2}$

46. S_1 හා S_2 කාබන් වන්දිකාවන් දෙකක් ග්‍රහ වස්තුවක් වටා ඒකතල වෘත්තාකාර කක්ෂ දෙකක ඒකාකාර භ්‍රමණය වෙමින් පවතී. ඒවායේ භ්‍රමණ ආවර්ත කාල පිළිවෙලින්, පැය 1 ක් හා පැය 8 ක් වේ. S_1 හි භ්‍රමණ කක්ෂයේ අරය 10^7 m වේ. වන්දිකා දෙක එකිනෙකට සමීපතම අවස්ථාවේ පවතින විට S_1 ට සාපේක්ෂව S_2 හි වේගය වන්නේ, (වන්දිකා දෙකෙහි භ්‍රමණ දිශා එකම බවත් $\pi = 3$ ලෙසත් සලකන්න.)

- (1) $\frac{10^7}{3} \text{ mh}^{-1}$ (2) $3 \times 10^7 \text{ mh}^{-1}$ (3) $\frac{3}{4} \times 10^7 \text{ mh}^{-1}$
 (4) $6 \times 10^7 \text{ mh}^{-1}$ (5) $12 \times 10^7 \text{ mh}^{-1}$

47. n - නාලිය සන්ධි ක්ෂේත්‍ර ආවරණ ප්‍රාන්තිස්ථරයක් (J - FET) සම්බන්ධව පහත ප්‍රකාශ සලකන්න.
 (A) ද්වාර - ප්‍රභව වෝල්ටීයතාවයෙහි (V_{GS}) අගය නියතව තබා සොරොච් ප්‍රභව වෝල්ටීයතාවය (V_{DS}) වැඩි කරන එක්තරා පරාසයක් තුළ සොරොච් ධාරාව (I_D) නියතව පවතී.
 (B) ද්වාර - ප්‍රභව වෝල්ටීයතාව (V_{GS}) අඩු කරන විට ප්‍රාන්තිස්ථරය තුළින් ගලන ධාරාව ද අඩුවේ.
 (C) J - FET හි විශාල ප්‍රතිදාන ධාරාවලදී ධන උෂ්ණත්ව සංගුණකයක් දක්වයි. එමනිසා තාපික අස්ථායී බවක් ඇතිවේ.

- (1) (A) පමණි. (2) (B) පමණි. (3) (A) හා (B) පමණි.
 (4) (A) හා (C) පමණි. (5) (A), (B), (C) සියල්ලම.

48. මෝටර් රථයක වහලයේ H_2 වායුව පුරවන ලද බැඳුනක් සිංහලේ තන්තුවකින් එල්ලා ඇත. මෙම රථය ඒකාකාර කෝණික ප්‍රවේගයකින් මාර්ගයක ඇති වංගුවක ගමන් ගනී නම් බැඳුනෙහි යොමුවන දිශාව වන්නේ,

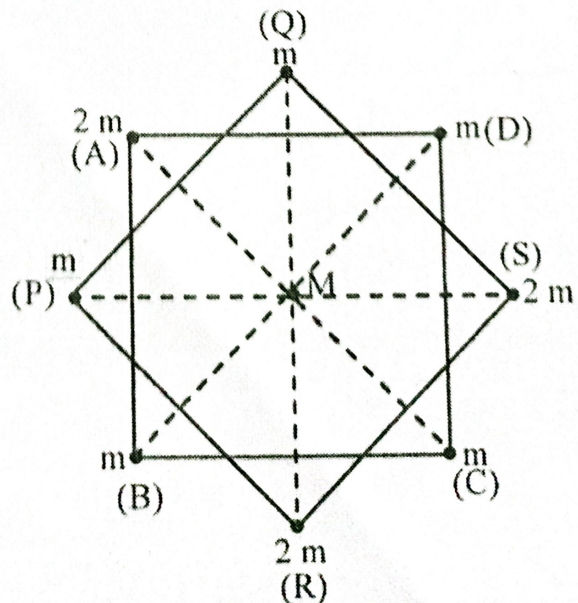
- (1) වලනය වන දිශාවට (2) වලනය වන දිශාවට ප්‍රතිවිරුද්ධව
 (3) වංගුව දෙසට (4) වංගුවෙන් ඉවතට
 (5) නොවෙනස්ව පවතී.

49. නිරෝගී පුද්ගලයෙකු වස්තුවක් දෙස බැලීමේදී ස්වච්ඡය හා අක්ෂි කාචය සංයුක්ත කාචයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි. සංයුක්ත කාචයේ සිට දෘෂ්ටි විතානයට පවතින දුර $\frac{5}{3}$ cm නම් විෂද දෘෂ්ටියේ අවම දුරෙහි ඇති වස්තුවක් දෙස බලා නැවත අනන්තයේ පිහිටි වස්තුවක් දෙස බැලීමේදී අක්ෂි කාචයේ බලයේ වෙනස්වීම වන්නේ, (විෂද දෘෂ්ටියේ අවම දුර = 25 cm)

- (1) 1 D (2) 2 D (3) 3 D (4) 4 D (5) 25 D

50. පාදයක දිග 2 a වන සමචතුරස්‍ර දෙකක එක් එක් ශීර්ෂයේ පවතින ස්කන්ධ රූපයේ පරිදි ඇත. කේන්ද්‍රයේ M ස්කන්ධය මත ඇතිවන සම්ප්‍රයුක්ත බලය හා දිශාව වනුයේ,

- (1) $\frac{GMm}{2a^2}(\sqrt{2} + 1), \overline{OC}$
 (2) $\frac{GMm}{2a^2}(1 + 2\sqrt{2}), \overline{PC}$
 (3) $\frac{GMm}{2a^2}(\sqrt{2} - 1), \overline{CD}$
 (4) $\frac{GMm}{2a^2}(\sqrt{2} - 1), \overline{OC}$
 (5) $\frac{GMm}{2a^2}(\sqrt{2} + 1), \overline{OA}$

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2022

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2022 පෙබරවාරි

භෞතික විද්‍යාව II
Physics II

13 ශ්‍රේණිය

පැය තුනයි
Three hours

නම :

වැදගත් :

- * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටු 17 කින් යුක්ත වේ.
- * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය A සහ B යන කොටස් දෙකකින් යුක්ත වේ. කොටස් දෙකට ම නියමිත කාලය පැය තුනකි.
- * ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නො ලැබේ.

A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා
(පිටු 02 - 08)

සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු මෙම පත්‍රයේම සපයන්න. ඔබේ පිළිතුරු ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ඉඩ සලසා ඇති තැන්වල ලිවිය යුතු ය. මේ ඉඩ ප්‍රමාණය පිළිතුරු ලිවීමට ප්‍රමාණවත් බව ද දීර්ඝ පිළිතුරු බලාපොරොත්තු නොවන බව ද සලකන්න.

B කොටස - රචනා
(පිටු 09 - 17)

මෙම කොටස ප්‍රශ්න හයකින් සමන්විත වේ. මින් පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළුව ප්‍රශ්න හතරකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. මේ සඳහා සපයනු ලබන කඩදාසි පාවිච්චි කරන්න. සම්පූර්ණ ප්‍රශ්න පත්‍රයට නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු A සහ B කොටස් එක් පිළිතුරු පත්‍රයක් වන සේ, A කොටස උඩින් තිබෙන පරිදි අමුණා, විභාග ශාලාධිපතිව භාර දෙන්න.

ප්‍රශ්න පත්‍රයේ B කොටස පමණක් විභාග ශාලාවෙන් පිටතට ගෙන යාමට ඔබට අවසර ඇත.

පරීක්ෂකගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පමණි.

දෙවැනි පත්‍රය සඳහා

කොටස	ප්‍රශ්න අංක	ලැබූ ලකුණු
A	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
B	6	
	7	
	8	
	9	
	10	
එකතුව		

අවසාන ලකුණු

ඉලක්කමෙන්	
අකුරින්	

සංකේත අංක

උන්නත පත්‍ර පරීක්ෂක	
ලකුණු පරීක්ෂා කළේ	1.
	2.
අධීක්ෂණය	

භෞතික විද්‍යාව II

ප්‍රශ්න 4 වම පිළිතුරු සපයන්න.

ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නො ලැබේ.

$g = 10 \text{Nkg}^{-1}$ ලෙස ගන්න.

A - කොටස (ව්‍යුහගත රචනා)

01. මයික්‍රොමීටර ඉස්කුරුප්පු ආමානය, පාසල් විද්‍යාගාරයේ බහුලව භාවිතා වන දිග මැනීමේ උපකරණයකි.

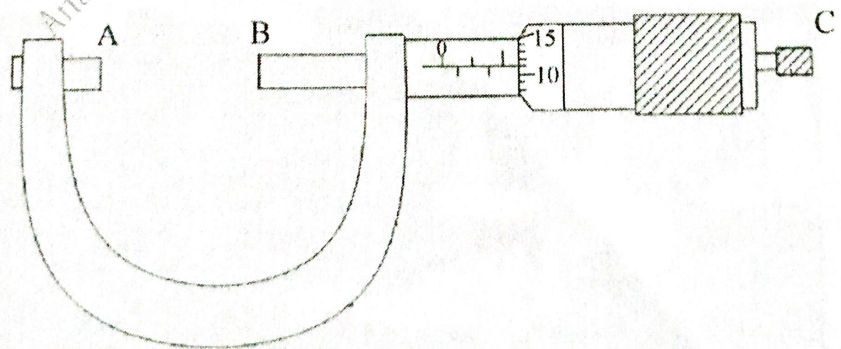
(a) පහත දැක්වා ඇති මිනුම්, මයික්‍රොමීටර ඉස්කුරුප්පු ආමානයෙන් ගත හැකි නම් "✓" ලකුණ ද, ගත නොහැකි නම් "X" ලකුණ ද යොදන්න.

1. විදුරු කදාවක ඝනකම
2. කම්බියක විෂ්කම්භය
3. කුඩා විදුරු ගෝලයක අරය
4. බෝල්පිට් පොයින්ට් පැනක හරස්කඩ අරය

(b) රේඛීය පරිමාණයේ බෙදුමක් 0.5 mm වන අතර වට පරිමාණයේ කොටස් ගණන 50 කි.

- (i) උපකරණයේ කුඩා මිනුම් කොපමණ ද ?
.....
- (ii) එක්තරා මිනුමක් ගැනීම සඳහා වස්තුව ඉදිදැ යන කිණිතිරයට සිරකළ විට ප්‍රධාන පරිමාණයේ බෙදුම් තුනක් ද වට පරිමාණයේ කොටස් 33 ක් ද කියවිනි. වස්තුවේ ඝනකම සොයන්න.
.....
- (iii) උපකරණයේ මූලාංක දෝෂය $\pm 0.24 \text{ mm}$ වෙයි. නිවැරදි මිනුම සඳහන් කරන්න.
.....
- (iv) මිනුමේ ප්‍රතිශත දෝෂය කොපමණ ද ?
.....

(c) පාසල් විද්‍යාගාරයේ භාවිතා වන උපකරණයක් රූපයේ දැක්වේ.

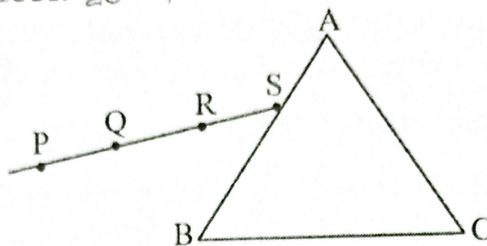
- (i) B කොටස නම් කර, එහි කාර්යය සඳහන් කරන්න.
.....
.....
- (ii) B කොටස සාපුරාණය C ව සම්බන්ධ නොවේ. ඉන් ලැබෙන වාසිය කුමක් ද ?
.....

(iii) C ගෙන් අල්ලා වට පරිමාණයේ එක් බෙදුමකින් භ්‍රමණය කරන විට B හි රේඛීය ප්‍රවෘත්තීය කොපමණ ද ?

(iv) ඕනෑම ගැනීමට AB අතරට සිර කළ හැකි ලෝහ ගෝලයකට පැවතිය හැකි උපරිම විෂ්කම්භය කොපමණ ද ?

02. ප්‍රකාශ විද්‍යාවේ විවිධ පරීක්ෂණ සඳහා සම්පාද ප්‍රිස්මයක් යොදා ගනී.

(a) ආලෝක කිරණයක් ඉහත ආකාරයේ ප්‍රිස්මයක් හරහා ගමන් කිරීමේ දී වර්තන දෙකකට පමණක් භාජනය වී සිදුකරන අපගමන කෝණය සෙවීමට පරීක්ෂණයක් සැලසුම් කළ සිසුවෙක් පහත රූපයේ දැක්වෙන මූලික අවස්ථාව යොදා ගනී.

(i) පහත කිරණය නිර්මාණය කරගැනීමට $PS = 6 \text{ cm}$ වන පරිදි රේඛාව මත අල්පෙනිති දෙකක් සවි කිරීමට නියමිතව ඇත. මේ සඳහා P, Q, R, S යන ස්ථානවලින් කුමන ලක්ෂ දෙකක් තෝරාගත යුතු ද ?

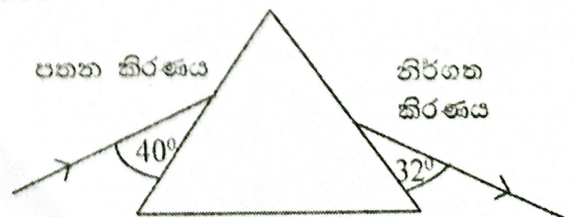
(ii) ඉහත (i) හි සඳහන් පිළිතුර තෝරා ගැනීමට හේතුව පැහැදිලි කරන්න.

(iii) නිර්ගත කිරණයේ ගමන් මාර්ගය ලබාගැනීමට තවත් අල්පෙනිති දෙකක් භාවිතා කළ හැකිය. එම අල්පෙනිති දෙක ඉහත රූපයේ ලකුණු කර පෙන්වන්න. එය T සහ U ලෙස නම් කරන්න.

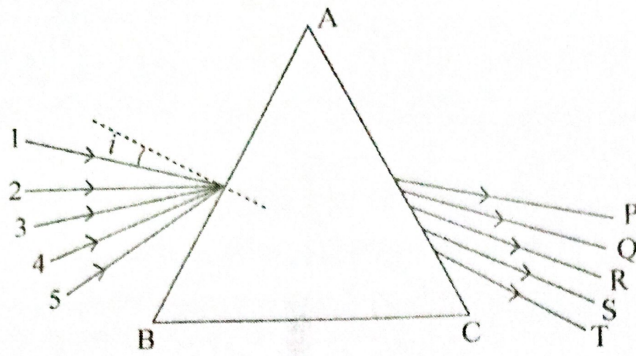
(iv) T සහ U අල්පෙනිති සවි කිරීම සිදුකරන මොහොතේ අනුගමනය කරන පරීක්ෂණාත්මක ක්‍රමවේදය සඳහන් කරන්න.

(v) ඉහත ආකාරයට සිදුකළ පරීක්ෂණයක දී පහත කිරණයන්, නිර්ගත කිරණයන් නියම ආකාරයට ලකුණු කරගත් පසු ලැබෙන රූපය පහත දැක්වේ.

- (1) ඉහත රූපය මත ආලෝක කිරණය ලබන අපගමන කෝණය (d) ලකුණු කරන්න.
- (2) අපගමන කෝණය (d) සොයන්න.

(b) ඉහත (a) කොටස් පරීක්ෂණයේ දී ලැබෙන අපගමන අවස්ථා කිහිපයක් පහත රූපයටින් පෙන්වා ඇත.

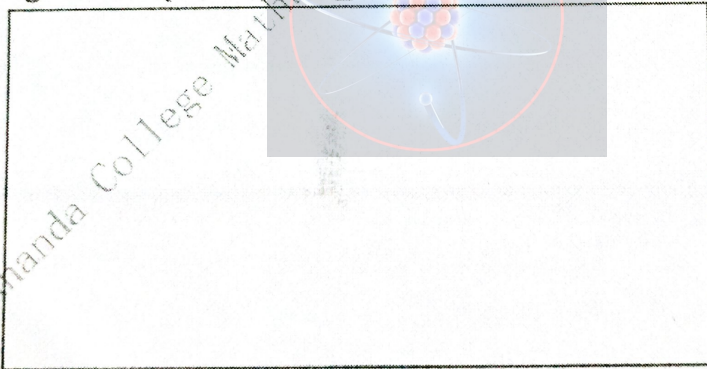
පහත කිරණයේ විවිධ අවස්ථා අංක වලින් ද නිරූපණ කිරණයේ විවිධ අවස්ථා ඉංග්‍රීසි අක්ෂරවලින් ද පෙන්වුම් කරයි. අංක 1 ට අදාළ කිරණය T ලෙස ලැබෙන බව පරීක්ෂණයේ දී අනාවරණය වේ.

(i) අනෙකුත් එක් එක් අංකයට හිමි ඉංග්‍රීසි අක්ෂරය තෝරන්න.

- 2 → 4 →
- 3 → 5 →

(ii) ඉහත අවස්ථාවලින් අවම අපගමනය පෙන්වන අංකය හා අක්ෂරය කුමක් ද ?

(iii) ආලෝක කිරණය AB මත පහත කෝණය (i) සහ අපගමන කෝණය (d) අතර විචලනය දී ඇති ප්‍රස්ථාර කඩදාසිය මත ලකුණු කරන්න.

(iv) ඉහත පහත කෝණයට අදාළ අංකයන් දළ වශයෙන් (i) අක්ෂරය මත ලකුණු කරන්න.

(v) අවම අපගමනයට අදාළ අංකය සහ අක්ෂරය එම ප්‍රස්ථාරයේ ලකුණු කරන්න.

(vi) අවම අපගමන කෝණය (d_m) ප්‍රිස්ම කෝණය (A) ලෙස ගෙන ප්‍රිස්මය සාදා ඇති ද්‍රව්‍යයේ වර්ථන අංකය (n) සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියන්න.

(vii) ඉහත අදින ලද ප්‍රස්ථාරයේ අවම ලක්ෂ්‍යයේ බෞධික ($42^\circ, 38^\circ$) නම් ප්‍රිස්ම තනා ඇති ද්‍රව්‍යයේ වර්ථන අංකය සොයන්න.

03. ගිෂ්‍ය කණ්ඩායමක් විසින් පාසල් විද්‍යාගාරයේ දී විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව $200 \text{ J Kg}^{-1} \text{ K}^{-1}$ වන කුඩා ලෝහ බෝල භාවිතයෙන් පොල්තෙල්වල විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව සෙවීම සඳහා මිශ්‍රණ ක්‍රමය යොදා ගැනීමට සැලසුම් කරයි.

මේ සඳහා කැලරිමීටරයක්, කුඩා ලෝහ ගෝල ප්‍රමාණවත් තරම් පොල්තෙල් සහ ජල තාපකයක් ඔවුන් සපයා ගෙන ඇත.

(a) ඉහත සඳහන් අයිතමවලට අමතරව ඔවුන් විසින් සපයාගත යුතු අනෙක් අයිතම මොනවා ද ?

.....

.....

.....

(b) සුදුසු අයිතමයන් භාවිතයෙන් ලෝහ බෝල නියත උෂ්ණත්වයකට රත්කර ගැනීම සඳහා සිසුන් භාවිතා කළ යුතු පරීක්ෂණාත්මක ඇටවුම සම්පූර්ණ කරන්න.

(c) (i). ලෝහ බෝල නියත උෂ්ණත්වයකට පත්කර ගැනීමට යොදාගත යුතු පරීක්ෂණාත්මක පියවර කුමක් ද ?

.....

(ii). ලෝහ බෝල නියත උෂ්ණත්වයකට පත් වූ බව තහවුරු කරගත්තේ කෙසේ ද ?

.....

.....

(d) මෙම මිශ්‍රණ ක්‍රමයේ දී ද්‍රව්‍ය ලෙස යොදා ගන්නා පොල්තෙල් සතු විය යුතු ගුණාංගයක් ලියන්න.

.....

(e) කැලරිමීටරයට යෙදිය යුතු ද්‍රව පරිමාව කොපමණ ද ? එයට හේතු දෙකක් සඳහන් කරන්න.

.....

.....

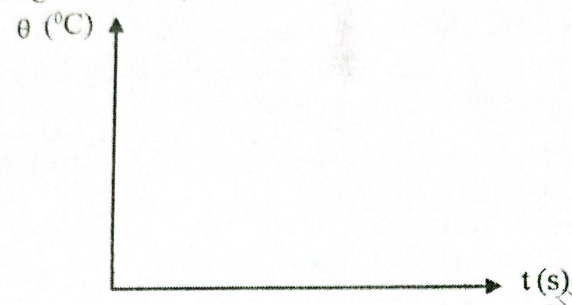
.....

.....

භෞතික විද්‍යාව II

- (f) (i) ලෝහ බෝල කැලරිමීටරයට එකතු කිරීමට පෙර ලබාගන්නා මිනුම් අනුපිළිවෙළට ලියන්න.
1. (x1)
 2. (x2)
 3. (x3)
 4. (x4)

(ii) ද්‍රව්‍යයට ලෝහ බෝල එක් කළ මොහොතේ සිට කාලය (t) සමඟ ද්‍රවයේ උෂ්ණත්ව (θ) විචලනය පහත අක්ෂ මත නිරූපණය කරන්න.

- (iii) ලෝහ ගෝල කැලරිමීටරයට එකතු කිරීමෙන් පසු ලබාගන්නා මිනුම් අනුපිළිවෙළට දක්වන්න.
1. (x5)
 2. (x6)

(iv) සිසුන් කණ්ඩායමට ලැබුණු පහත ප්‍රතිඵල ඇසුරෙන් පොල්තෙල්හි විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව ගණනය කරන්න. කැලරි මීටරයේ තාප ධාරිතාව 60 JK^{-1} වේ. (පහත සියලුම මිනුම් සම්මත ඒකකවලින් ලබා දී ඇති බව සලකන්න.)

$$x_1 = 80 \times 10^{-3}, x_2 = 200 \times 10^{-3}, x_3 = 30, x_4 = 98, x_5 = 40, x_6 = 428 \times 10^{-3}$$

.....

.....

.....

.....

.....

(g) (i) මෙම මිශ්‍රණ ක්‍රමය මඟින් ද්‍රවයේ වී, නා, ධා, සෙවීමේ දී පරිසරයට සිදුවන තාප හානිය අවම කරගැනීමට යොදා ගත හැකි පරීක්ෂණාත්මක ක්‍රියා පිළිවෙළ සඳහන් කරන්න.

.....

.....

(ii) මිශ්‍රණ ක්‍රමය හැර පොල්තෙල්වල වී, නා, ධා, සෙවීම සඳහා විද්‍යාගාරයේ දී යොදා ගත හැකි තවත් පරීක්ෂණයක් නම් කරන්න.

.....

.....

.....

04. විද්‍යාගාරය තුළ ප්‍රතිරෝධක අගය සෙවීමට මීටර් සේතුව ද කෝෂයක විද්‍යුත් ගාමක බලය සෙවීමට විභවමානය ද යොදාගනී.

(a) මීටර් සේතුවේ හා විභවමානයේ ඵලද්‍රුම කෝෂය ලෙස යොදාගත හැකි කෝෂ කිහිපයක වි.ගා.බ. පහත දැක්වේ. 2 V, 6 V, 12 V

(i) ඉහත වි.ගා.බ. අතුරින් උපකරණ දෙකටම සුදුසු කෝෂය කුමක් ද ?

.....

(ii) ඔබගේ තෝරාගැනීමට හේතුව

1. කම්බියේ සිදුවන වෙනස්වීම

.....

2. මීටර් සේතුවට බලපාන ආකාරය

.....

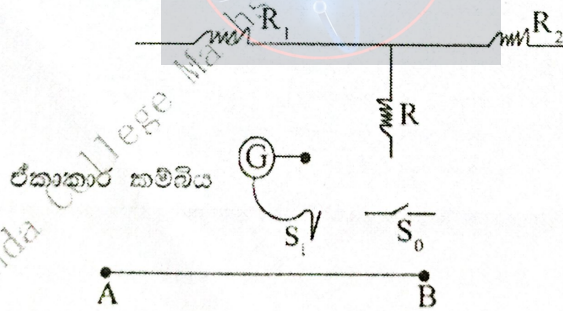
3. විභවමානයට බලපාන ආකාරය

.....

(b) ඉහත උපකරණ භාවිත කරන පරීක්ෂණවල දී ගැල්වනෝමීටරය භාවිතා කරයි. එම ගැල්වනෝමීටරයට අදාළ විය යුතු සුවිශේෂී ලක්ෂණ දෙකක් ලියන්න.

.....

(c)

R_1 , R_2 ප්‍රතිරෝධ දෙකක් සංසන්දනයට පරිපථය සකස් කරන විට ගැල්වනෝමීටරයේ ආරක්ෂාවට R ප්‍රතිරෝධයක් ද S_0 ජ්‍යෙෂ්ඨ යතුරක් ද S ස්පර්ශක යතුරක් ද සම්බන්ධ වන අසම්පූර්ණ පරිපථයක් ඉහත දැක්වේ. එම පරිපථය සම්පූර්ණ කරන්න.

(d) R_1 හා R_2 ප්‍රතිරෝධ දෙක සංසන්දනයට මීටර් සේතුව යොදාගෙන කම්බියේ A කෙළවරේ සිට සංකුලන දිග l නම් $AB = 1 \text{ m}$ ලෙස ගෙන R_1 , R_2 හා l අතර සම්බන්ධයක් ගොඩනගන්න.

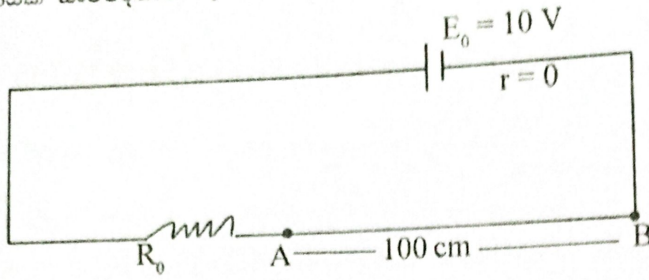
.....

(e) ඉහත (d) අවස්ථාවේ $R_1 = 50 \Omega$, $R_2 = x_0 + 40$ අවස්ථාවේ $l = 20 \text{ cm}$ නම් x_0 සොයන්න.

.....

භෞතික විද්‍යාව II

(f) විභවමානයක සංවේදීතාව වැඩි කර ගැනීමට සකස් කළ පරිපථයක් පහත දැක්වේ.

AB කම්බිය අතරට 0.1 V පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍යව ඇත. කම්බියේ ප්‍රතිරෝධය 100Ω නම්.

(i) R_0 ප්‍රතිරෝධයේ අගය සොයන්න.

.....

.....

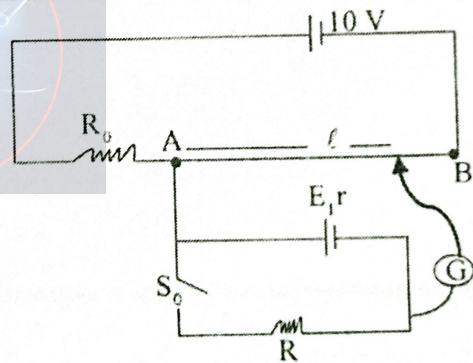
(ii) කම්බියේ ඒකක දිගක විභව බැස්ම සොයන්න.

.....

.....

.....

(g) ඉහත පරිපථය යොදාගෙන කෝණයක අභ්‍යන්තර ප්‍රතිරෝධය සෙවීමේ පරීක්ෂණයට අදාළව පරිපථයක් රූපයේ දක්වා ඇත.

(i) S_0 යතුර විවෘතව (off) ඇති විට සංතුලන දිග $l = l_1$ ද කෝණයේ ඩී. ආ. බ E ද නම් E හා l අතර සම්බන්ධයක් ලියන්න.

.....

(ii) S_0 යතුර වසා (on) ඇති විට $l = l_2$ නම් E, R, r, l_2 අතර සම්බන්ධයක් ලියන්න.

.....

(iii) $l_1 = 40 \text{ cm}$ $l_2 = 38 \text{ cm}$ ලෙස පාඨාංක දෙකක් ලැබෙන අවස්ථාවේ $R = 76 \Omega$ ලෙස නියතව පවත්වා ගන්නා ලදී. කෝණයේ අභ්‍යන්තර ප්‍රතිරෝධය සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2022

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2022 පෙබරවාරි

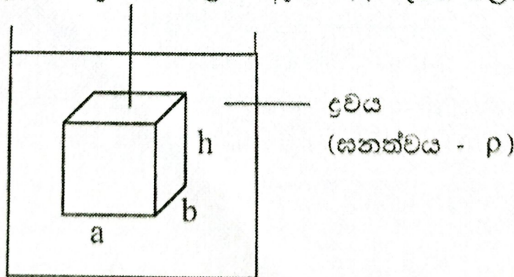
භෞතික විද්‍යාව II
Physics II

13 ශ්‍රේණිය

* ප්‍රශ්න 04 කට පිළිතුරු ලියන්න.

"B" කොටස - රචනා

05. (a) (i) කරලයක් තුළ පීඩනයක් හටගන්නේ කෙසේ ද ?
 (ii) බිකරයකට ජලය පුරවා ඇත. එහි ඇතුළු බිත්ති මත පීඩන බල ක්‍රියා කරන ආකාරය ලකුණු කරන්න.
- (b) උස h ද පතුලෙහි වර්ගඵලය A ද වන උස බඳුනකට ඝනත්වය ρ වන සමජාතීය ද්‍රවයක් සම්පූර්ණයෙන් පුරවා ඇත.
 (i) පතුලෙහි හටගන්නා ද්‍රවස්ථිති පීඩනය සඳහා ප්‍රකාශනයක් p , g , h ඇසුරෙන් ලබාගන්න.
 (ii) ප්‍රකාශනය මාන වශයෙන් සත්‍ය වන්න බව පෙන්වන්න.
 (iii) බඳුන පුරවා ඇත්තේ සමජාතීය ජනාවන ද්‍රවයකිනි. මතුපිට පෘෂ්ඨය ආසන්නයේ දී ඝනත්වය P_1 ද පතුල ආසන්නයේ ඝනත්වය P_2 ද නම් පතුලෙහි පීඩනය සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියා දක්වන්න. (පහළට යත්ම ඝනත්වය ඒකාකාරව වැඩිවන බව සලකන්න.)
 (iv) පෘථිවියේ වායුගෝලය 200 km පවතින උසකට පිහිටයි. පොළව ආසන්නයේ පීඩනය සෙවීමට ඉහත (iii) හි ප්‍රකාශනය භාවිතා කළහොත් ලැබෙන අගය, සත්‍ය අගයට වඩා බෙහෙවින් වෙනස් වනු ඇත. ඊට හේතුව කුමක් ද ?
- (c) දිග - a , පළල - b , උස - h වන කුහර ඝනකාභයක ස්කන්ධය M වෙයි. එය සිහින් තන්තුවකින් ඵල්ලා, ඝනත්වය ρ වන ද්‍රවයක ගිල්වා ඇත. (1) රූපය බලන්න.

(1) රූපය

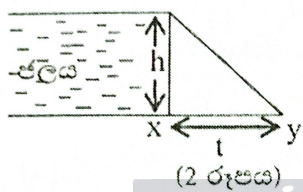
- (i) ඝනකාභය මත පීඩන බල වල සම්පූර්ණතය සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියා දක්වන්න.
 (ii) තන්තුවේ ආකෘතිය සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියා දක්වන්න.
 (iii) ඝනකාභයේ පතුලෙහි ඇති සිදුරකින් ද්‍රවය ඇතුළුව කාන්දුවීම නිසා වායුව ඝනකාභයේ ඉහළ කොටසෙහි සිර වෙයි. ඝනකාභය තුළ සිර වී ඇති වායුවේ පීඩනය සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියා දක්වන්න. සිර වූ වායු පරිමාව, අභ්‍යන්තර මුළු පරිමාවට දරණ අනුපාතය f
 (iv) ජල පෘෂ්ඨයේ සිට, ඝනකාභයේ පතුලට ඇති ගැඹුර (H) සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියා දක්වන්න. (වා. පි. - P_0) ජලය තුළ උෂ්ණත්වය බාහිර වායුගෝලයේ උෂ්ණත්වයේ නියතව පවතී.

භෞතික විද්‍යාව II

(d) ඉහතින් විස්තර කළ පරිදි ද්‍රව්‍යයක් අන්තර්ගත බඳුන මතත්, ද්‍රව්‍ය තුළ පවතින වස්තු වල පාෂය මතත් පීඩන බල හටගනී. පරිමාව වැඩිවත්ම මෙම පීඩන බල වල බලපෑම වැඩිය. ජල විදුලිබලාගාර ඉදිකිරීමේ දී නිර්මාණය කරන වේල්ලක් මත බල හටගැනීම නිසා වේල්ල මත බල සූර්ණයක් ද හටගනී. එබැවින් වේල්ල නිපදවීමේ දී පීඩන බල මෙන්ම බල සූර්ණය ගැන ද සැලකිලිමත් විය යුතුය.

ඉහතින් විස්තර කළ ආකාරයට නිර්මාණය කළ වේල්ලක 60 m උසට ජලය පිරී ඇත. වේල්ල හරහා ගලා යා හැකි ජලයෙහි උපරිම පරිමා සීග්‍රතාව $3200 \text{ m}^3 \text{ s}^{-1}$ කි.

- (i) විදුලි බලාගාරය වේල්ල පාමුල පවති නම්, විද්‍යුත් ශක්තිය නිපදවිය හැකි උපරිම සීග්‍රතාව කොපමණ ද ?
- (ii) ප්‍රායෝගිකව, ජලයේ ගබඩා වී ඇති මුළු ගුරුත්වාකර්ෂණ විභව ශක්තියම, විද්‍යුත් ශක්තිය බවට පරිවර්තනය කළ නොහැක. එම අපතේ යන ශක්තිය පරිවර්තනය වන ශක්ති ප්‍රභේද මොනවා ද ?
- (iii) වේල්ලෙ හරස්කඩ සාප්තකෝණී ත්‍රිකෝණයක හැඩය ගන්නා බව සලකන්න.

1. ජල පීඩනය නිසා වේල්ල මත හටගන්නා සම්ප්‍රයුක්ත බලය h, w, ρ, g ඇසුරෙන් සොයන්න. (w - වේල්ලෙ දිග)
2. $h = 60 \text{ m}, w = 2700 \text{ m}, \rho = 1000 \text{ kg m}^{-3}$ නම් එම සම්ප්‍රයුක්ත බලයේ විශාලත්වය කොපමණ ද ?

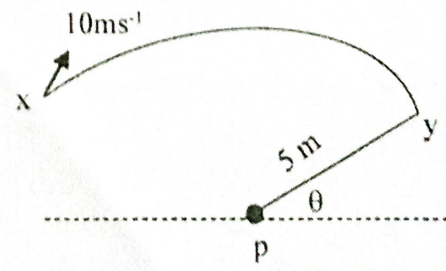
06. (a) ඩොප්ලර් ආචරණය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ කුමක් ද ?

(b) (i) සංදර්ශන පිටියක මීටර දෙකක පරතරයකින් නවතා ඇති A හා B වාහන දෙකක සවි කළ ශබ්ද විකාශන යන්ත්‍ර දෙකකින් එකම සංඛ්‍යාතය හා එකම විස්තාරය සහිත ශුද්ධ ස්වර දෙකක් නිකුත් වේ. AB ට 5 m ඇතිත් ඊට සමාන්තරව දිවෙන මාර්ගයක් දිගේ නියත වේගයකින් ගමන් කරන පුද්ගලයෙකුට ඇසෙන හඬ උච්ච හා අවම ලෙස ආචරණීයව විචලනය වන්නේ ඇයි දැයි පැහැදිලි කරන්න.

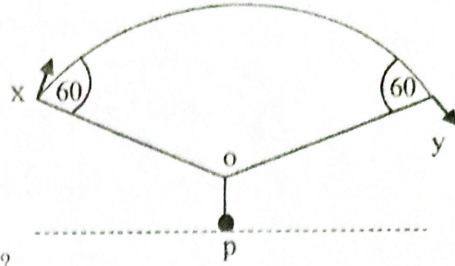
(ii) AB ට ඔමින දුරින් පිහිටි P ලක්ෂ්‍යයේ මිනිසා සිටිය දී උපරිම ශබ්දයක් ඇසේ. P සිට 1m ඉදිරියට Q ට ඇවිද ගිය විට ඔහුට පළමුවරට ශබ්දය නොඇසී ගියේ නම් ශබ්ද විකාශන යන්ත්‍ර වලින් නිකුත්වන ශබ්ද වල සංඛ්‍යාතය සොයන්න. වාතයේ ධ්වනි ප්‍රවේගය 340 ms^{-1} වේ. (ඉගිය :- එකම මොහොතේ ලක්ෂ්‍යයක් වෙතට ශීර්ෂ හෝ නිමින දෙකක් ළඟා වීමේ අවශ්‍යතාවය සඳහා තරංග දෙකේ මාර්ග අන්තරය $n \lambda$ විය යුතුය. $n = 0, 1, 2, \dots$ එක මොහොතක යම් ලක්ෂ්‍යයකට ශීර්ෂයක් හා නිමිනයක් ළඟා වීමට මාර්ග අන්තරය එනම්,

$$AQ - BQ = (2n + 1) \frac{\lambda}{2} \quad n = 0, 1, 2, \dots$$

(iii) එම පුද්ගලයා P හි නිශ්චලව සිටින විට A වාහනය 10 ms^{-1} ප්‍රවේගයෙන් අරය 5 m පු වාත්තාකාර පථයක X සිට Y දක්වා ගමන් කළේ ඔහු එම පථයේ කේන්ද්‍රයේ පිහිටින පරිදිය. එම අවස්ථාවේ ශබ්ද විකාශන යන්ත්‍රයේ හඬේ සංඛ්‍යාතය θ අනුව වෙනස්වන ආකාරය ප්‍රස්තාරයක ඇඳ දක්වන්න.

- (iv) දැන් එම පුද්ගලයා P සිට මඳක් ඉදිරියට පැමිණ O ස්ථානයේ සිට සංදර්ශනය නරඹයි. A වාහනය X හා Y පිහිටුම් වල පවතින විට ඔහු නිරීක්ෂණය කරන ශබ්ද විකාශන යන්ත්‍රවල හඬේ සංඛ්‍යාත මොනවා ද ?

- (v) ශබ්ද විකාශන යන්ත්‍රය සහිත A වාහනය (iii) කොටසේ සඳහන් වෘත්තාකාර පථයේ නිශ්චලව පවතින විට නිරීක්ෂකයා ශ්‍රවණය කරන හඬේ නිවුනා මට්ටම 100 dB නම් ප්‍රභවයේ ක්ෂමතාව නිර්ණය කරන්න. (ශ්‍රවණ දේහලිය $1 \times 10^{-12} \text{ Wm}^{-2}$)
 - (vi) නිරීක්ෂකයා හා ප්‍රභවය අතර පරතරය 10 m වන විට නිරීක්ෂකයා ශ්‍රවණය කරන හඬේ නිවුනා මට්ටම කොපමණ ද ?
- (c)
- (i) ප්‍රභවයක වේගය (V_s) වාතයේ ධ්වනි ප්‍රවේගය (V) සමාන අවස්ථාවේ දී නිකුත් වන ධ්වනි තරංග පෙරමුණු පෙළ ගැසෙන ආකාරය රූපසටහනකින් දක්වන්න.
 - (ii) $V_s > V$ අවස්ථාව සඳහා තරංග පෙරමුණු නිර්මාණය වන ආකාරය ඇද V_s හි විශාල අගයයන් සඳහා මැක්කෝණය කුඩාවන බව පෙන්වන්න.

- 07.
- (i) ගුරුත්වජ ක්ෂේත්‍ර නිවුතාවය හා ගුරුත්වජ විභවය අර්ථ දක්වන්න.
 - (ii) අරය R වන ග්‍රහලෝකයක කේන්ද්‍රයේ සිට r ($r > R$) දුරකින් පිහිටි ලක්ෂ්‍යයක ගුරුත්වජ ක්ෂේත්‍ර නිවුතාවය හා ගුරුත්වජ විභවය r සමඟ (ලෙදැහිකවල ධන දිශාව කේන්ද්‍රයෙන් ඉවතට සලකා) ප්‍රස්ථාර ගත කරන්න.
 - (iii) ග්‍රහලෝක දෙකක කේන්ද්‍ර අතර දුර 10a වේ. ඒවායේ ස්කන්ධවල විශාලත්වය පිළිවෙලින් M හා 16M වන අතර අරයන් පිළිවෙලින් a සහ 2a වේ. ස්කන්ධය m වන වස්තුවක් විශාල ග්‍රහ ලෝකයේ පෘෂ්ඨයේ සිට කුඩා ග්‍රහ ලෝකය වෙත සෘජුව ප්‍රක්ෂේපණය කරයි නම්
 - (a) එය ප්‍රක්ෂේපණය කළ හැකි අවම ප්‍රවේගය සඳහා ප්‍රකාශනයක් ගොඩනගන්න.
 - (b) ස්කන්ධය ඉහත iii (a) හි අවම ප්‍රවේගයෙන් ප්‍රක්ෂේපණය කළ විට එය නොනැසී ගමන් කරයි නම් කුඩා ග්‍රහ ලෝකය සමඟ ගැටෙන වේගය සොයන්න.
 - (iv) (a) m ස්කන්ධය 16M හා M යන ග්‍රහලෝකවල ගුරුත්වජ ක්ෂේත්‍ර තුළ M ග්‍රහලෝකය වටා පරිභ්‍රමණය වෙයි නම් ස්කන්ධයට උපරිම වේගයක් සහ අවම වේගයක් පවතින ස්ථානවලට M ග්‍රහලෝකයේ කේන්ද්‍රයේ සිට ඇති දුරවල් පිළිවෙලින් r_1 හා r_2 නම් r_1 හා r_2 අතර සම්බන්ධය අසමානතාවයකින් පෙන්වන්න.
 - (b) එනමින් එම අවම වේගය පවතින්නේ කුමන ස්ථානයේ ද යන්න අපෝහණය කරන්න. (m ස්කන්ධය මත කේන්ද්‍රාභිසාරී බලය නියතව පවතී යයි සලකන්න.)
 - (c) විශාල ග්‍රහලෝකයේ කේන්ද්‍රයේ සිට කුඩා ග්‍රහ ලෝකයේ කේන්ද්‍රය දක්වා ක්ෂේත්‍ර නිවුතාවයේ වෙනස්වීම ප්‍රස්ථාරයක දළ සටහනකින් දක්වන්න. (ධන දිශාව විශාල ග්‍රහලෝකයේ කේන්ද්‍රයෙන් ඉවතට වේ.)

08. ද්‍රවයක් තුළ ගමන් කරන වස්තුවකට බලපාන ප්‍රතිරෝධී බලය දුස්ස්‍රාවීතා සර්ෂණ බලය ලෙස හඳුන්වනු ලබයි.
- (a) අරය r වන කුඩා ඝන ගෝලයක් ද්‍රවයක් තුළ ගමන් කිරීමේ දී ඇති වන දුස්ස්‍රාවීතා බලය F නම් ගෝලයේ ප්‍රවේගය V නම් දුස්ස්‍රාවීතා සංගුණකය η නම්,
 - (i) $F = 6\pi\eta r^2 v$ නම් x, y, z සොයන්න.
 - (ii) මෙම සමීකරණය වලංගු වීමට නිතිය යුතු ද්‍රවය සතු මූලික ගුණාංග දෙකක් ලියන්න.
 - (b) ඝනත්වය d වන ඉහත ආකාරයේ ඝන ගෝලයක් ද්‍රවයක් තුළට සිරුවෙත් මුදා හරී. ද්‍රවයේ ඝනත්වය ρ නම්,

භෞතික විද්‍යාව II

(i) දුස්ස්‍රාවිතා බල නොමැති නම් ආරම්භක ත්වරණය සඳහා ප්‍රකාශනය d, ρ, g ඇසුරින් ලබාගන්න.

(ii) දුස්ස්‍රාවිතා සර්ඝණ බලය ඉහත චලිතයට බලපාන විට ආන්ත ප්‍රවේගය V නම්

$$V = \frac{2r^2}{9\eta} (d - \rho) g \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

(iii) කාලය සමඟ ආන්ත ප්‍රවේගය වෙනස්වන ආකාරය සඳහා දළ ප්‍රස්ථාරය අඳින්න.

(iv) ඉහත ගෝලය ආන්ත ප්‍රවේගයෙන් ගමන් කරන විට ජලය පතුලේ මඩ ස්ථරයක් නමුදුවී. ඉන්පසු ඇති වන චලිතය ඉහත ප්‍රස්ථාරයේම පෙන්වුම් කරන (මඩ ස්ථරය සැලකිය යුතු සනකමක් සහිත බව සලකන්න.)

(c) ආහාර පිසීම සඳහා රසකාරකයක් ලෙස කහ කුඩු මුළුතැන්ගෙයි භාවිතා කරයි. 4 cm ජල උස සහිත බඳුනක් තුළට එවැනි කහ කුඩු විශේෂයක් මුදා හැරිය විට එම මොහොතේම ඒවා ආන්ත ප්‍රවේගයට ලක්වන්නේ යැයි සැලකිය හැකිය. පැයක කාලයක දී එම කුඩු විශේෂය සම්පූර්ණයෙන්ම පතුලේ තැන්පත් වී ඇත. කහ කුඩු වල ඝනත්වය $1.5 \times 10^3 \text{ Kgm}^{-3}$ ද ජලයේ ඝනත්වය 1000 kgm^{-3} කහ කුඩු සඳහා ජලයේ දුස්ස්‍රාවිතා සංගුණකය 0.04 Nsm^{-2} වේ.

(i) කහ කුඩු වල ආන්ත ප්‍රවේගය සොයන්න.

(ii) සියලුම කුඩු ගෝලීය අරයක් සහිත එකම ප්‍රමාණයේ නම් එම අරය සොයන්න.

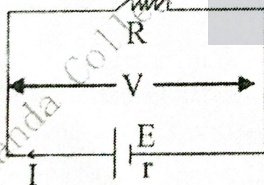
(d) කහ කුඩු ඇතුළත් කිරීමට ප්‍රථම එම බඳුනේ ජල උස 4 cm ක් බව දී ඇති අතර, කහ කුඩු ඇතුළු කර ඒවා තැන්පත් වීමෙන් පසු ජල මට්ටමේ වැඩි වීම 1 mm ක් නම් බඳුනේ අභ්‍යන්තර හරස්කඩ වර්ගඵලය 10 cm^2 නම් බඳුනට ඇතුළත් කළ කහ කුඩු වල කුඩු අංශු සංඛ්‍යාව නිමානය කරන්න.

09. A කොටසට හෝ B කොටසට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

(A)

(a) කෝෂික විද්‍යුත් ගාමක බලය අර්ථ දක්වන්න.

(b) විද්‍යුත් ගාමක බලය E සහ අභ්‍යන්තර ප්‍රතිරෝධය r වන කෝෂයක් R ප්‍රතිරෝධයක් සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත.

මෙහි $E = I(R + r)$ වේ.

(i) කෝෂය තුළින් විද්‍යුත් ධාරාවක් ගලා යන පරිදි බාහිර ප්‍රතිරෝධය වෙනස් කරමින් I සහ V මැනගන්නා ලදී. ප්‍රස්ථාරයක් ඇසුරින් E සහ r සොයන අන්දම පැහැදිලි කරන්න.

(ii) ඉහත කෝෂයේ ජවය P නම්,

$$P = \frac{E^2}{\left[\frac{(R - r)^2}{R} + 4r \right]}$$

මඟින් ලබාදෙන බව පෙන්වන්න.

(iii) කෝෂයේ කාර්යක්ෂමතාවය සඳහා ප්‍රකාශනයක් V සහ E ඇසුරින් ලියන්න.

(iv) උපරිම ක්ෂමතාවය ලබාදෙන විට කෝෂයේ කාර්යක්ෂමතාව 50 % බව පෙන්වන්න.

(v) භාර ප්‍රතිරෝධය R සමඟ කෝෂයක ජවය (P) සහ කෝෂයේ කාර්යක්ෂමතාව වෙනස් වන අන්දම එකම ප්‍රස්ථාරයක ඇඳ ඒවා නම් කරන්න.

(c) දිග 0.1 m සහ හරස්කඩ වර්ගඵලය 0.5 mm^2 වන තඹ සන්නායක තොදින් තාප පරිවරණය කර එය තුළින් 10 A ධාරාවක් ගැලීමට සලස්වයි.

කම්බිය හා සම්බන්ධ දත්ත කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

කම්බියේ ඝනත්වය $= 9 \times 10^3 \text{ kgm}^{-3}$

විශිෂ්ඨ තාප ධාරිතාව $= 400 \text{ J kg}^{-1} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$

කම්බියේ ආරම්භක උෂ්ණත්වය $= 25 \text{ }^\circ\text{C}$

කම්බියේ විශිෂ්ඨ ප්‍රතිරෝධය $= 1.6 \times 10^{-8} \text{ } \Omega\text{m}$

කම්බියේ ද්‍රවාංකය $= 1025 \text{ }^\circ\text{C}$

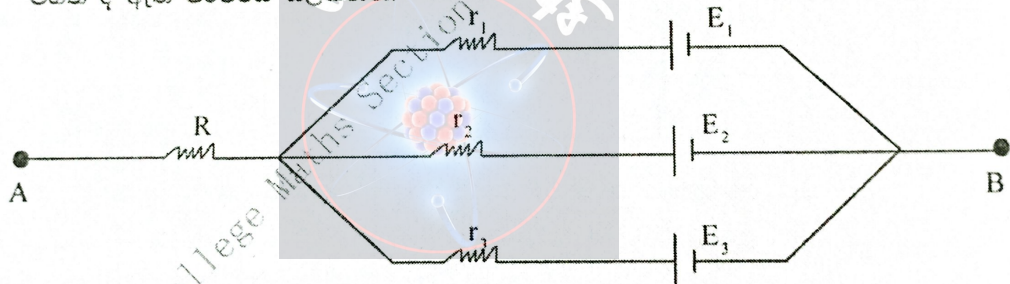
කම්බිය ද්‍රව වීමට ගත වන කාලය සොයන්න.

(d) (i) විදුලි ආලෝක බුබුළුක සූත්‍රිකාව වංස්ටන් ලෝහයෙන්ම සාදනු ලැබේ. වංස්ටන් ලෝහය තඹ සහ රිදී වැනි ලෝහ වලට වඩා සුදුසු ඇයි දැයි පහදන්න.

(ii) 0°C දී වංස්ටන් වල ප්‍රතිරෝධකතාවය $5 \times 10^{-3} \text{ } \Omega\text{m}$ වේ. මෙහි ප්‍රතිරෝධකතාවය නිරපේක්ෂ උෂ්ණත්වයට අනුලෝමව සමානුපාතික වේ. විෂ්කම්භය 1.4 mm වන වංස්ටන් කම්බියකින් ප්‍රතිරෝධය වන $0.05 \text{ } \Omega$ වන ආලෝක බුබුළුක කිරීමාණය කිරීමට අවශ්‍යව ඇත. බල්බය සම්පූර්ණයෙන් ආලෝකමත් කළ විට සූත්‍රිකාවේ උෂ්ණත්වය 2730 K නම් සූත්‍රිකාව සඳහා කොපමණ කම්බි දිගක් අවශ්‍ය වේ දැයි ගණනය කරන්න.

(e) (i) කර්වොල්ට් දෙවන නියමය සඳහන් කරන්න.

(ii) පහත දී ඇති පරිපථය සලකන්න.

මෙහි $E_1 = 3 \text{ V}$, $E_2 = 2 \text{ V}$, $E_3 = 1 \text{ V}$

$R = r_1 = r_2 = r_3 = 1 \text{ } \Omega$

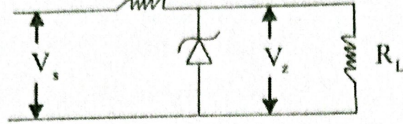
- (1) එක් එක් කෝෂය තුළින් ගලන ධාරාව සොයන්න.
- (2) A හා B අග්‍ර අතර විභව අන්තරය ගණනය කරන්න.
- (3) V_2 ප්‍රතිරෝධය ලුහුචන් කර A හා B අග්‍ර එකට සම්බන්ධ කර ඇත් නම් $R = 10 \text{ } \Omega$ වීම E_1, E_2, E_3 ගලන ධාරාව සොයන්න.

(B)

- (a) (i) ඩයෝඩ හතරකින් යුත් පූර්ණ තරංග සෘජුකරන පරිපථයක් අඳින්න. මෙහිදී C සුමටන ධාරිත්‍රකයක් හා R_L හාර ප්‍රතිරෝධයක් ද පරිපථයට ඇතුළත් කරන්න.
- (ii) මෙහිදී සැපයුම් වෝල්ටීයතාවය V_p නම් යොදාගන්නා ඩයෝඩ වල පසුකුලු වෝල්ටීයතාව (PIV) V_p ට වඩා වැඩි අගයක් සහිත ඒවා තෝරාගත යුතු බව ගිණයකු පවසයි. මෙහි හරි/ වැරදි බව පහදන්න.

භෞතික විද්‍යාව II

- (b) (i) සාප්පකරන පරිපථයකින් ලැබෙන සරල ධාරා සැපයුම සඳහා වෝල්ටීයතා යාමකයක් ලෙස සෙන්ට් දියෝඩය භාවිතා කරන පරිපථයක් පහත දැක්වේ.

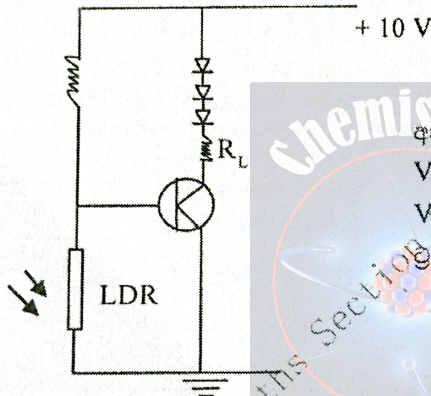

මෙහි V_s යනු සාප්පකරන පරිපථයෙන් ලැබෙන ප්‍රතිදාන වෝල්ටීයතාව වන අතර V_z යනු සෙන්ට් වෝල්ටීයතාවයි. I_m යනු සෙන්ට් දියෝඩය බිඳ නොවැටී ගමන් කළ හැකි උපරිම ධාරාවයි. R_s සඳහා V_s , V_z හා I_m ඇසුරින් ප්‍රකාශනයක් ව්‍යුත්පන්න කරන්න.

(ii) $R_s = 500 \Omega$, $V_s = 10 \text{ V}$, $V_z = 6 \text{ V}$, $R_L = 1 \text{ k} \Omega$ නම් I_m සොයන්න.

(iii) R_L හරහා ධාරාව සොයන්න.

- (c) අඳුරේ දී ස්වයංක්‍රීයව LED බල්බ 3 ක් දැල්වෙන ආකාරයට සකස් කරන ලද ප්‍රාන්සිස්ටරයක් ස්විචයක් ලෙස භාවිතා කරන පරිපථයක් පහත දැක්වේ.

ආලෝකය ඇති විට L. D. R. හි ප්‍රතිරෝධය මඟින් $V_{BE} = 0.2 \text{ V}$ වෝල්ටීයතාවයක් ද අඳුරේ දී $V_{BE} = 1.2 \text{ V}$ වෝල්ටීයතාවයක් ද පවත්වා ගනිමින් ප්‍රාන්සිස්ටරය ස්විචයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වේ.

- (i) ආලෝකය ඇති විට LDR හි ප්‍රතිරෝධය සොයන්න.
- (ii) අඳුරේ දී LDR හි ප්‍රතිරෝධය සොයන්න.
- (iii) L. E. D. බල්බයක් හරහා 2 mA ධාරාවක් හා 2 V විභව අන්තරයක් ඇති විට හොඳින් දැල්වේ. මේ සඳහා R_L ප්‍රතිරෝධයට කිබිය යුතු අගය ගණනය කරන්න.
- (iv) ප්‍රාන්සිස්ටරයේ ධාරා ලාභය $B = 100$ නම් L. E. D බල්බ හොඳින් දැල්වෙන විට I_B ධාරාව සොයන්න.
- (d) පහත රූපයේ ආකාරයට වලික වන පටියක පිළිවෙළින් වලික වන බෝතල් සඳහා මුඩ් සවි කිරීමට 0 සිට 7 දක්වා අංක යෙදූ ස්වයංක්‍රීය යන්ත්‍ර 8 ක් සවි කර ඇත. මෙම යන්ත්‍ර වල 0, 2, 4, 6 අංක සහිත යන්ත්‍ර මඟින් නිල් පාටින් යුත් මුඩ් සහ 1, 3, 5, 7 අංක යෙදූ යන්ත්‍ර මඟින් රතු පාටින් යුත් මුඩ් සවි කිරීම සිදුකරයි. මෙම වලික පටියේ වලනය වන නිල් පාට මුඩ් සහිත බෝතල් වෙනත් වලික පටියකට මාරු කිරීම සඳහා වෙනත් යන්ත්‍රයක් වෙත විධාන දිය යුතුයි.

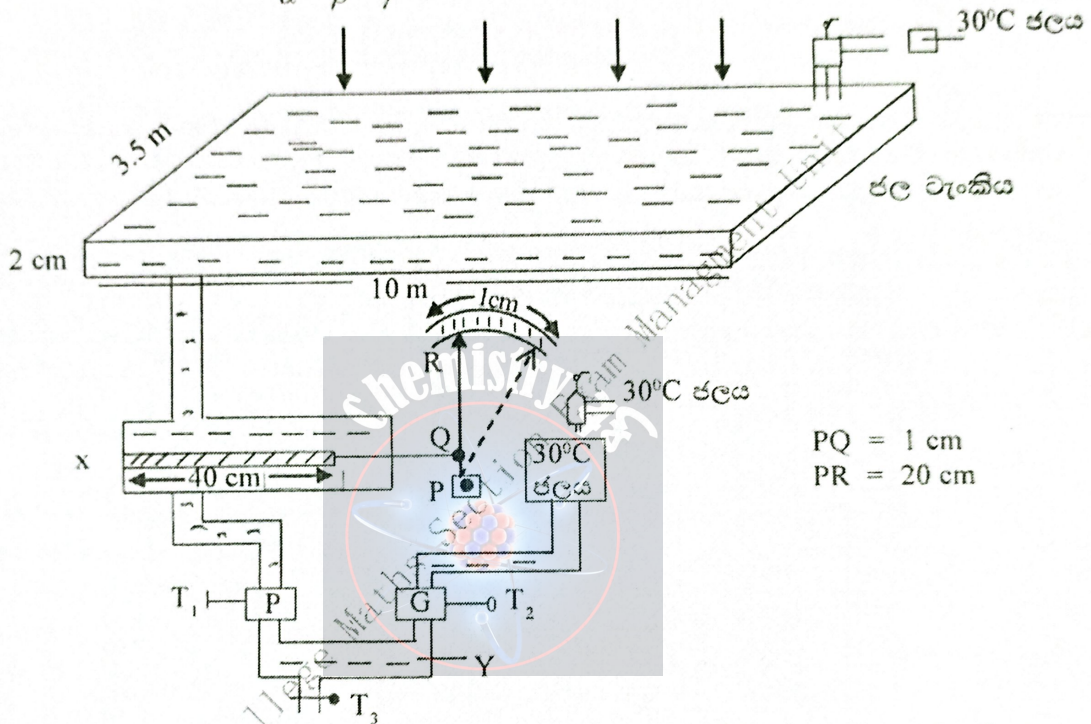

- (i) මෙම විධානය ලබාදීම සඳහා A, B, C ලෙස සංඥා 3 ක් යොදාගෙන සත්‍යතා වගුවක් පිළියෙළ කරන්න.
- (ii) ඒ ඇසුරින් මූලික ප්‍රකාශනයක් ලියන්න.
- (iii) එම (ii) හි සඳහන් මූලික ප්‍රකාශනයට අදාළ සුදුසු තාර්කික ද්වාර පරිපථයක් අඳින්න.
- (iv) මේ සඳහා A, B, C සංඥා ඇසුරින් 1 ක් පමණක් යොදා ගෙන මෙම යන්ත්‍රයට විධාන සැපයිය හැකිද ?/ නොහැකි ද ? එසේ නම් ඒ කෙසේ ද ?

10. A කොටසට හෝ B කොටසට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

(A)

- (a) ලෝහ ද්‍රව්‍යයක උෂ්ණත්ව වෙනස්වීමක දී ප්‍රසාරණයට හේතුව පැහැදිලි කරන්න.
- (b) θ උෂ්ණත්වයේ දී l දිග ඒකාකාර දණ්ඩක් θ උෂ්ණත්වයට පත් වූ විට ($\theta > 0$.) දිග l නම් රේඛීය ප්‍රසාරණතාව α සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියන්න.
- (c) රේඛීය ප්‍රසාරණතාව $\alpha = 2.5 \times 10^{-5} \text{K}^{-1}$ වන එම ලෝහයේ ක්ෂේත්‍ර ප්‍රසාරණතාවය β පරිමා ප්‍රසාරණතාවය γ නම් $\frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta} + \frac{1}{\gamma} = K$ වන පරිදි K සොයන්න.

රූපයේ දැක්වෙන්නේ සූර්ය තාපයෙන් ජලය උණුසුම් කර එම ජලය සිසිල් ජලය සමඟ මිශ්‍ර වීමට සලස්වා අවශ්‍ය පරිදි භාවිතයට ගත හැකි උපකරණ ඇටවුමකි.

උණුසුම් ජලය පළමුව x කුරියට ගමන් කරන අතර එහි ඇති 40 cm දිග ඒකාකාර ලෝහ දණ්ඩක් රත් වී ප්‍රසාරණය වේ. එහි එක් කෙළවරක් x ට අවලම් සවිකර ඇත.

අනිත් කෙළවර ප්‍රසාරණය නොවන සිහින් සෘජු දණ්ඩකට සම්බන්ධ කර එය O වටා සුමටව විවර්ථනය කර ඇති දර්ශකයකට සම්බන්ධ කර ඇත. T_1 කරාම විවෘත වන මොහොතේ ජලය අනවර්ථව ගලා යන අතර පරිමාණය පෙන්වන උපරිම උත්ක්‍රමණයට අදාළ උපරිම විස්ථාපනය 1 cm වේ. එය පරිමාණයේ පෙන්වා ඇත.

- (i) ජලය උණුසුම් වන උෂ්ණත්වය සොයන්න.
- (ii) ඉහත උපරිම උෂ්ණත්වයක් පෙන්වන මොහොතේ T_1 හා T_2 කරාම දෙකම විවෘත කළ විට Y කුරිය තුළ දී උණුසුම් ජලය හා සිසිල් ජලය හා මිශ්‍ර වේ. එම කරාම දෙක සම්බන්ධ ජල මීටර් දෙක වන P හා Q අවශ්‍යය පරිදි වෙනස් කළ හැකිය.

P ජල මීටරයේ පාඨාංකය $20 \text{cm}^3 \text{s}^{-1}$ වන අතර T_3 කරාමය විවෘත කළ විට 38°C ක උෂ්ණත්වයක් ඇති ජලය ලබාගැනීමට Q ජල මීටරය පවත්වාගත යුතු සීඝ්‍රතාවය කුමක් ද ?

- (iii) P ජල මීටරය තුළින් ගලා යන ජලයට තත්පරයක දී සූර්යතාපයෙන් ලබාගෙන ඇති තාප ශක්තිය කොපමණ ද ?
- (iv) ඉර මුදුන්වන මොහොතක ජල වැටකිය තුළ ඇති ජලයට තත්පරයක දී මත පහතය වන සූර්ය ශක්තිය සොයන්න. (පහතය වන සියලුම සූර්ය ශක්තිය තාප ශක්තිය බවට පත් වන බව උපකල්පනය කරන්න.)

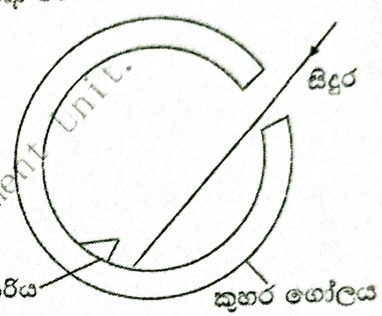
භෞතික විද්‍යාව II

- (v) P හා Q කරාම දෙකේම සමාන සීඝ්‍රතාවයකින් උණුසුම් ජලය හා සීසිල් ජලය ගලා යන විට එම සීඝ්‍රතාවය $20 \text{ cm}^3 \text{ s}^{-1}$ නම් T, කරාමයෙන් පිටවන ජලයේ උෂ්ණත්වය සොයන්න.
- (vi) ජල වැකිය නිර්මාණය කිරීමේ දී ජලය ඉක්මනින් රත්කර ගැනීම සඳහා යොදාගෙන ඇති උපායමාර්ගය කුමක් ද? ජලයේ වි.තා.ධා. = $4200 \text{ J kg}^{-1} \text{ } ^\circ\text{C}^{-1}$ ජලයේ ඝනත්ව 1000 kg m^{-3} වේ.

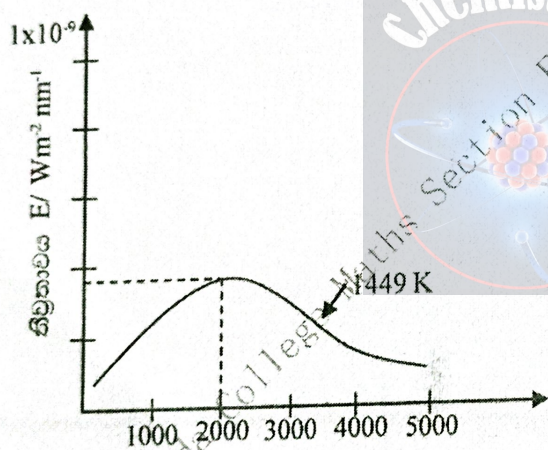
(B)

සූර්යයාගෙන් පෘථිවියට ලැබෙන විකිරණ වල ප්‍රධාන ප්‍රභේද තුනක් ඇති අතර පෘථිවි පෘෂ්ඨය වෙත ළඟා වීමේ දී මෙම විකිරණ මිශ්‍ර වී පතිත වේ. පෘථිවි පෘෂ්ඨයට ලම්බකව පතනය වන මෙම විකිරණ වල මධ්‍යන තීව්‍රතාව 1200 W m^{-2} වන බව සොයාගෙන ඇත. තව ද සූර්යයා කාණ්ණ වස්තුවක් ලෙස සලකයි.

- (a) (i) සූර්ය විකිරණ වල ප්‍රධාන ප්‍රභේද තුන නම් කරන්න.
- (ii) කාණ්ණ වස්තුවක් යනු කුමක්දැයි හඳුන්වා, රත් වූ යකඩ බෝලයක් කාණ්ණ නොවන වස්තුවක් ලෙස සැලකූ විට එම වස්තුවෙන් විකිරණ පිටවීමේ සීඝ්‍රතාව රඳා පවතින සාධක තුනක් ලියන්න.
- (b) රූපයේ පෙන්වා ඇත්තේ කාණ්ණ වස්තුවක ආකෘතියකි. සිදුර තුළට ඇතුළු වන කිරණයක් පෙන්වා ඇත.
 - (i) නෙරිය සකස් කිරීමෙන් ඇති ප්‍රයෝජනය කුමක් ද?
 - (ii) කුහර ගෝලය ඇතුළත ආලේප කිරීමට සුදුසු ද්‍රව්‍ය නම් කර එහි වර්ණය සඳහන් කරන්න.

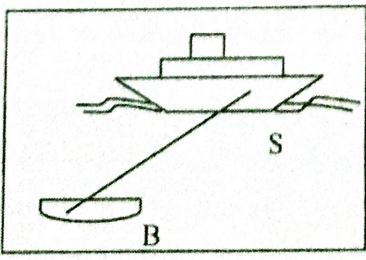
(c)

දී ඇති ප්‍රස්තාරයෙන් පෙන්වා ඇත්තේ කාණ්ණ වස්තුවක තරංග ආයාමයන්, ඒකක තරංග ආයාමයකට තීව්‍රතාවයන් අතර විචලනය වේ. කාණ්ණ වස්තුවේ උෂ්ණත්වය 1449 K වේ.

- (i) එන් නියතය සඳහා අගයක් සොයන්න.
- (ii) කාණ්ණ වස්තුවේ උෂ්ණත්වය දෙගුණ වුවහොත් ඇතිවන උපරිම තීව්‍රතාවයට අනුරූප තරංග ආයාමය සොයන්න.
- (iii) ඉහත (ii) ට අනුරූප වක්‍රය ප්‍රස්තාරයේ ලකුණු කරන්න. (දී ඇති රූපය පිළිතුරු පත්‍රයේ පිටපත් කරගන්න.)

(d)

රූපයේ දැක්වෙන්නේ 2021 මැයි 21 දින ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදු සීමාවේ ගිනිගන් එක්ස්ප්‍රස් පර්ල් (Express Pearl) නැව් (S) හා ගිනි නිවීම සඳහා නාවික හමුදාව යොදාගත් බෝට්ටුවකි (B) නැවේ අධික උෂ්ණත්ව නිසා බෝට්ටුවට 60 m ට වඩා නැවට ආසන්න විය නොහැකි බව බෝට්ටුවේ සවි කර ඇති ආරක්ෂක පද්ධතිය අනතුරු හඟවයි. නැව් ගිනි ගන්නා ස්ථානය 2 m අරයක් ඇති කාණ්ණ නොවන වස්තුවක් ලෙස සැලකිය හැක. (එහි පෘෂ්ඨික විමෝචකතාවය 0.5)

- (i) B බෝට්ටුවේ සවි කර තිබෙන නාප විකිරණ අනාවරකය මඟින් ලැබෙන තොරතුරු පරිගණකයට යොමු කර ඇත. පරිගණකයෙන් පෙන්වන විකිරණ තීව්‍රතාව 2280 Wm^{-2} වේ.
($\sigma = 5.7 \times 10^{-8} \text{ Wm}^{-2}\text{K}^{-4}$, $\sqrt{3} = 1.732$) ගිනිගන්නා ස්ථානයේ උෂ්ණත්වය සොයන්න.
- (ii) අනාවරකයේ වර්ගඵලය 4 cm^2 වන අතර අනාවරක තීරයට ලම්බකව විකිරණ පතනය වේ නම් තත්පරයට පතනය වන විකිරණ ශක්තිය සොයන්න.
- (iii) අනාවරකය මත පතනය වන විකිරණ වල සංඛ්‍යාතය $2.28 \times 10^{14} \text{ Hz}$ නම් පෝටෝනයක ශක්තිය සොයන්න. (ප්ලාන්ක් නියතය $6.63 \times 10^{-34} \text{ Js}$)
- (iv) ඉහත (iii) ගැටලුවේ අනාවරකයේ තීරය මත තත්පරයකට පතනය වන ෆෝටෝන සංඛ්‍යාව සොයන්න.
- (v) අනාවරකය මත පතනය වන ෆෝටෝන වලින් 10 % ප්‍රකාශ ධාරාව ගැලීමට ධූෂක වේ නම් ප්‍රකාශ ධාරාව සොයන්න. ($e = 1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$)
- (e) ඉහත නැවට සිරස්ව ඉහළින් පියාසර කරන හෙලිකොප්ටරයක සවිකර ඇති ගයිගර් මූල ගණකය මඟින් ගිනි ගනිමින් පවතින නැවේ විකිරණශීලී මූලද්‍රව්‍ය ඇති බව අනාවරනය කරගන්නා ලදී. මෙහිදී ලබාගත් තොරතුරු අනුව එම විකිරණ වල අර්ධ ආයු කාලය වසර 02 ක් බවත් දැනට පවතින සාම්පලයේ ආරම්භක පරමාණු සංඛ්‍යාව $2^{30} \times 10^{10}$ බවත් තහවුරු විය. මෙම විකිරණශීලී ද්‍රව්‍ය සාම්පලයේ පරමාණු 10^{10} දක්වා අඩුවන තුරු විකිරණ අවදානම් පවතී.
මෙම විකිරණශීලී ද්‍රව්‍ය සහිත නැව මුහුදු බත් වී සාම්පලය මුහුදු පතුලට කාන්දු වුවහොත් විකිරණ අවදානමෙන් මිදීමට කොපමණ කාලයක් ගත වේ ද?

